Publicatieblad
van de Europese Unie

NL
L-serie

2026/2280

15.10.2026

VERORDENING (EU) 2026/2280 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

van 7 oktober 2026

tot vaststelling van een gemeenschappelijk systeem voor de terugkeer van illegaal in de Unie verblijvende onderdanen van derde landen en tot intrekking van Richtlijn 2008/115/EG van het Europees Parlement en de Raad, Richtlijn 2001/40/EG van de Raad en Beschikking 2004/191/EG van de Raad

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 79, lid 2, punt c),

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Na toezending van het ontwerp van wetgevingshandeling aan de nationale parlementen,

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité ([1]),

Na raadpleging van het Comité van de Regio's,

Handelend volgens de gewone wetgevingsprocedure ([2]),

Overwegende hetgeen volgt:

(1) Bij de totstandbrenging van een ruimte van vrijheid, veiligheid en recht moet de Unie beschikken over een gemeenschappelijk beleid inzake de terugkeer van onderdanen van derde landen die geen recht op verblijf in de Unie hebben. Een doeltreffend terugkeerbeleid is een essentieel onderdeel van een geloofwaardig systeem voor migratiebeheer.

(2) Bij deze verordening wordt een gemeenschappelijk systeem ingesteld voor de terugkeer van illegaal in de lidstaten verblijvende onderdanen van derde landen ("illegaal verblijvende onderdanen van derde landen"), op basis van een gemeenschappelijke procedure voor terugkeer, doeltreffende samenwerking met derde landen, verplichtingen voor illegaal verblijvende onderdanen van derde landen, een reeks instrumenten voor het beheren van doeltreffende terugkeer, met inbegrip van maatregelen om terugkeer te stimuleren, en samenwerking tussen de lidstaten.

(3) Overeenkomstig artikel 72 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) laat deze verordening de uitoefening van de verantwoordelijkheid van de lidstaten voor de handhaving van de openbare orde en de bescherming van de binnenlandse veiligheid onverlet.

(4) Ten behoeve van de uitvoering van de alomvattende aanpak die is neergelegd in Verordening (EU) 2024/1351 van het Europees Parlement en de Raad ([3]), moet een gemeenschappelijk systeem worden ingevoerd voor een doeltreffend beheer van de terugkeer van illegaal verblijvende onderdanen van derde landen. Om te zorgen voor de samenhang en doeltreffendheid van de acties en maatregelen van de Unie en haar lidstaten, handelend binnen hun respectieve bevoegdheden, moet dat gemeenschappelijke systeem gebaseerd zijn op geïntegreerde beleidsvorming.

([1]) PB C, C/2026/33, 16.1.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/33/oj.
([2]) Standpunt van het Europees Parlement van 17 juni 2026 (nog niet bekendgemaakt in het Publicatieblad) en besluit van de Raad van 1 oktober 2026.
([3]) Verordening (EU) 2024/1351 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 betreffende asiel- en migratiebeheer, tot wijziging van de Verordeningen (EU) 2021/1147 en (EU) 2021/1060 en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 604/2013 (PB L, 2024/1351, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1351/oj).

(5) De Europese Raad heeft consequent onderstreept hoe belangrijk het is om op alle niveaus vastberaden in te zetten op het faciliteren, verhogen en versnellen van terugkeer uit de Unie. In oktober 2024 heeft de Europese Raad de Commissie verzocht met spoed een nieuw wetgevingsvoorstel in te dienen.

(6) Op 12 december 2024 heeft de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken strategische richtsnoeren voor de wetgevende en operationele programmering in de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht aangenomen, waarin er nogmaals op werd gewezen dat een succesvol terugkeerbeleid een fundamentele pijler is van een alomvattend en geloofwaardig asiel- en migratiestelsel van de Unie. In de strategische richtsnoeren werd een oproep gedaan om daartoe een kordatere en bredere aanpak van terugkeer te ontwikkelen en uit te voeren, door middel van de spoedige verbetering van het rechtskader.

(7) Een doeltreffend terugkeerbeleid moet zorgen voor samenhang met het migratie- en asielpact, moet bijdragen tot de integriteit van dat pact en moet illegale immigratie naar de Unie helpen beheren en niet-toegestane verplaatsingen van illegaal verblijvende onderdanen van derde landen tussen lidstaten helpen voorkomen, met inachtneming van de grondrechten.

(8) De Unie en haar lidstaten hebben hun inspanningen om het terugkeerbeleid doeltreffender te maken opgevoerd. Ondanks die inspanningen sluit het bestaande rechtskader, dat bestaat uit Richtlijn 2001/40/EG van de Raad ([4]) en Richtlijn 2008/115/EG van het Europees Parlement en de Raad ([5]), niet langer aan bij de behoeften van het migratiebeleid van de Unie en de wetgevings- en operationele behoeften om daadwerkelijke terugkeer te waarborgen. Sinds de vaststelling van Richtlijn 2008/115/EG in 2008 is zowel de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht als het migratiebeleid van de Unie aanzienlijk geëvolueerd. In het Unierecht op het gebied van migratie heeft zich een verschuiving voorgedaan van wetgeving met minimumnormen naar wetgeving die tot doel heeft de praktijken van de lidstaten dichter bij elkaar te brengen. In 2018 heeft de Commissie met het voorstel tot herschikking van Richtlijn 2008/115/EG een poging ondernomen om de terugkeerregels te hervormen. De Commissie heeft ook geprobeerd om door middel van de Aanbevelingen (EU) 2017/2338 ([6]) en (EU) 2023/682 ([7]) van de Commissie de lidstaten te ondersteunen bij het gebruik van de flexibiliteit die Richtlijn 2008/115/EG biedt. Desondanks zijn de grenzen van het huidige rechtskader intussen bereikt.

(9) Om te waarborgen dat onderdanen van derde landen die niet of niet langer voldoen aan de voorwaarden voor binnenkomst, verblijf of vestiging op het grondgebied van de lidstaten, op humane en duurzame wijze en met volledige eerbiediging van de grondrechten en het internationale recht zonder onnodige vertraging worden teruggestuurd, moet een robuuste gemeenschappelijke procedure voor doeltreffende terugkeer worden opgezet die blijkt geeft van daadkracht. Duidelijke en transparante regels die in alle lidstaten van toepassing zijn, moeten zowel de betrokken onderdanen van derde landen als de bevoegde autoriteiten zekerheid bieden. Het is zaak de terugkeerprocedures te vereenvoudigen, te faciliteren en te versnellen, en ervoor te zorgen dat terugkeer niet wordt belemmerd, bijvoorbeeld door niet-toegestane verplaatsingen naar andere lidstaten.

([4]) Richtlijn 2001/40/EG van de Raad van 28 mei 2001 betreffende de onderlinge erkenning van besluiten inzake de verwijdering van onderdanen van derde landen (PB L 149 van 2.6.2001, blz. 34, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2001/40/oj).

([5]) Richtlijn 2008/115/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 over gemeenschappelijke normen en procedures in de lidstaten voor de terugkeer van onderdanen van derde landen die illegaal op hun grondgebied verblijven (PB L 348 van 24.12.2008, blz. 98, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/115/oj).

([6]) Aanbeveling (EU) 2017/2338 van de Commissie van 16 november 2017 tot vaststelling van een gemeenschappelijk "terugkeerhandboek" voor gebruik door de bevoegde autoriteiten van de lidstaten bij de uitvoering van terugkeergerelateerde taken (PB L 339 van 19.12.2017, blz. 83, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2017/2338/oj).

([7]) Aanbeveling (EU) 2023/682 van de Commissie van 16 maart 2023 betreffende de wederzijdse erkenning van terugkeerbesluiten en het versnellen van terugkeer bij de uitvoering van Richtlijn 2008/115/EG van het Europees Parlement en de Raad (PB L 86 van 24.3.2023, blz. 58, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2023/682/oj).

(10) De toepassing van de regels van deze verordening mag geen afbreuk doen aan de regels inzake toegang tot internationale bescherming die zijn neergelegd in Verordening (EU) 2024/1348 van het Europees Parlement en de Raad ([8]). In voorkomend geval worden de regels van deze verordening aangevuld met de in Verordening (EU) 2024/1348 vastgestelde specifieke regels die negatieve asielbesluiten en terugkeerbesluiten aan elkaar koppelen wat betreft de uitvaardiging ervan en rechtsmiddelen, en met de terugkeergrensprocedure die is vastgesteld bij Verordening (EU) 2024/1349 van het Europees Parlement en de Raad ([9]).

(11) Deze verordening eerbiedigt de grondrechten van onderdanen van derde landen, alsook de beginselen die met name zijn erkend in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (het "Handvest") en in het Verdrag van Genève betreffende de status van vluchtelingen van 28 juli 1951, zoals aangevuld bij het Protocol van New York van 31 januari 1967 (het "Verdrag van Genève"). De richtlijn moet worden toegepast in overeenstemming met het Handvest, de algemene beginselen van het recht van de Unie en het toepasselijke internationale recht.

(12) Het beginsel van non-refoulement en het verbod op collectieve uitzetting als vastgesteld in artikel 19 van het Handvest moeten in acht worden genomen. Overeenkomstig dat artikel mag niemand worden verwijderd of uitgezet naar, dan wel worden uitgeleverd aan een derde land waar een ernstig risico bestaat dat hij aan de doodstraf, aan folteringen of aan andere onmenselijke of vernederende behandelingen of bestraffingen wordt onderworpen.

(13) De lidstaat op het grondgebied waarvan de illegaal verblijvende onderdaan van een derde land wordt gedetecteerd, is verantwoordelijk voor zijn terugkeer.

(14) De door de lidstaat krachtens het nationale recht aangewezen bevoegde rechterlijke instantie moet ervoor verantwoordelijk zijn de voorziening in rechte tegen een terugkeerbesluit, een inreisverbod en een verwijderingsbesluit te behandelen. De naleving van de vereisten die voortvloeien uit het beginsel van non-refoulement moet worden geverifieerd indien gegevens in het dossier die onder de aandacht zijn gebracht van de krachtens het nationale recht aangewezen bevoegde rechterlijke instantie voor de voorziening in rechte tegen het terugkeerbesluit of het verwijderingsbesluit, zoals aangevuld of toegelicht na een procedure op tegenspraak, erop wijzen dat het beginsel van non-refoulement mogelijk wordt geschonden.

(15) Onverminderd het in artikel 47 van het Handvest neergelegde recht op een doeltreffende voorziening in rechte, op basis waarvan de onderdaan van een derde land de termijn voor vertrek, of het ontbreken daarvan, in het terugkeerbesluit kan aanvechten, mag de nietigverklaring of intrekking van de termijn voor vertrek geen afbreuk doen aan het deel van het terugkeerbesluit waarbij de verplichting om het grondgebied van de lidstaten te verlaten wordt opgelegd of vastgesteld.

(16) In geval van verwijdering moeten de krachtens het nationale recht aangewezen bevoegde autoriteiten de naleving van het beginsel van non-refoulement verifiëren op basis van een individuele beoordeling waarbij alle relevante omstandigheden in aanmerking worden genomen. De betrokken onderdanen van derde landen moeten zo snel mogelijk, en vóór hun verwijdering, informatie over hun persoonlijke omstandigheden overleggen. Het moet mogelijk zijn om daarvoor gebruik te maken van een in eerdere fasen van de procedure of in andere eerdere procedures uitgevoerde beoordeling van alle relevante omstandigheden. Elke relevante verandering in de omstandigheden en elk nieuw element dat op een risico van refoulement wijst, moet worden onderzocht, onder meer om vast te stellen of deze zijn gestaafd en niet worden geacht door de betrokken onderdaan van een derde land te zijn aangevoerd louter om de verwijdering uit te stellen of te verijdelen.

([8]) Verordening (EU) 2024/1348 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 tot vaststelling van een gemeenschappelijke procedure voor internationale bescherming in de Unie en tot intrekking van Richtlijn 2013/32/EU (PB L, 2024/1348, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1348/oj).

([9]) Verordening (EU) 2024/1349 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 tot vaststelling van een terugkeergrensprocedure en tot wijziging van Verordening (EU) 2021/1148 (PB L, 2024/1349, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1349/oj).

(17) De lidstaten kunnen onderdanen derde landen die aangeven dat de verwijdering in strijd zou zijn met het beginsel van non-refoulement, doorverwijzen naar de passende procedure, met inbegrip van de asielprocedure overeenkomstig Verordening (EU) 2024/1348. De lidstaten kunnen dergelijke onderdanen van derde landen ook doorverwijzen naar de passende procedure wanneer hun krachtens het nationale recht aangewezen bevoegde autoriteiten zich bewust worden van relevante aanwijzingen dat de verwijdering in strijd zou zijn met het beginsel van non-refoulement.

(18) Om daadwerkelijke terugkeer naar derde landen te bevorderen, moeten de lidstaten, onder meer aan de hand van nieuwe bilaterale overeenkomsten of regelingen, flexibeler alsook gerichter kunnen samenwerken.

(19) Zodra is vastgesteld dat een onderdaan van een derde land niet of niet langer voldoet aan de voorwaarden voor binnenkomst, verblijf of vestiging op het grondgebied van de lidstaten, moet snel een terugkeerbesluit worden uitgevaardigd op basis van een individuele beoordeling waarbij alle relevante feiten en omstandigheden in aanmerking worden genomen. In het terugkeerbesluit moet worden vermeld dat de onderdaan van een derde land verplicht is het grondgebied van de lidstaten te verlaten. Het mag niet verplicht zijn in het terugkeerbesluit een land van terugkeer te bepalen. Het land van terugkeer moet uiterlijk vóór de verwijdering worden bepaald en kan worden bepaald in het terugkeerbesluit of in een ander van het terugkeerbesluit afzonderlijk verwijderingsbesluit. Belemmering van verwijdering moet leiden tot uitstel van verwijdering maar mag geen beletsel vormen voor het uitvaardigen van een terugkeerbesluit. Indien het op het moment van uitvaardiging van het besluit waarin het land van terugkeer wordt bepaald, nog steeds mogelijk is dat de onderdaan van een derde land naar een van meerdere landen van terugkeer wordt verwijderd, onder meer vanwege een dubbele of meervoudige nationaliteit, kunnen al deze landen van terugkeer in dat besluit worden bepaald. Het in artikel 47 van het Handvest neergelegde recht op een doeltreffende voorziening in rechte moet worden gewaarborgd ten aanzien van alle in het besluit bepaalde landen van terugkeer. Indien de bevoegde autoriteit overgaat tot verwijdering, moet de onderdaan van een derde land in ieder geval ruim vóór de verwijdering in kennis gesteld worden van het land van terugkeer waarnaar hij of zij zal worden verwijderd.

(20) Deze verordening mag de lidstaten niet beletten om voor specifieke groepen van onderdanen van derde landen in hun nationale wetgeving te voorzien in andere gronden voor uitstel van verwijdering.

(21) Onderdanen van derde landen die de verplichting hebben het grondgebied van de lidstaten te verlaten, moeten de primaire verantwoordelijkheid dragen voor dit vertrek.

(22) Er moet voor worden gezorgd dat de essentiële elementen van een door een lidstaat uitgevaardigd terugkeerbesluit in een specifiek formulier, in de vorm van een krachtens deze verordening vastgesteld Europees terugkeerbevel worden opgenomen en beschikbaar worden gesteld hetzij in het Schengeninformatiesysteem, samen met de signalering inzake terugkeer. Het Europees terugkeerbevel moet op zijn beurt de erkenning en de uitvoering van door andere lidstaten uitgevaardigde uitvoerbare terugkeerbesluiten en verwijderingsbesluiten ondersteunen, indien de onderdaan van een derde land zich zonder toestemming naar een andere lidstaat verplaatst.

(23) Indien tegen een onderdaan van een derde land die zich op het grondgebied van een lidstaat bevindt, een uitvoerbaar terugkeerbesluit is uitgevaardigd door een andere lidstaat, moeten de erkenning en uitvoering van terugkeerbesluiten de terugkeerprocedure faciliteren en versnellen op basis van nauwere samenwerking en wederzijds vertrouwen tussen de lidstaten. Die erkenning en uitvoering kunnen ook helpen om irreguliere migratie en niet-toegestane verplaatsingen binnen de Unie te ontmoedigen en vertragingen in de terugkeerprocedure te beperken. Het rechtsmiddel tegen een terugkeerbesluit mag alleen in de uitvaardigende lidstaat worden ingesteld.

(24) De erkenning van een terugkeerbesluit of verwijderingsbesluit op basis van de informatie in het Europees terugkeerbevel, mag niet de vorm van een handeling of besluit aannemen. De niet-erkenning van een terugkeerbesluit of verwijderingsbesluit mag evenmin de vorm van een handeling of besluit aannemen.

(25) Indien een lidstaat overweegt een door een andere lidstaat uitgevaardigd uitvoerbaar terugkeerbesluit of een verwijderingsbesluit te erkennen en uit te voeren (wederzijdse erkenning), zouden de volgende elementen de lidstaat kunnen helpen situaties in kaart te brengen waarin wederzijdse erkenning niet mag worden toegepast, en waarin hij in plaats daarvan zijn eigen terugkeerbesluit moet uitvaardigen. Het zou hierbij kunnen gaan om situaties waarin uitvoering in strijd zou zijn met het overheidsbeleid van de uitvoerende lidstaat, onder meer met betrekking tot de terugkeer van bepaalde categorieën onderdanen van derde landen, zoals niet-begeleide minderjarigen en slachtoffers van mensenhandel, voor wie het nationale recht in een hoger beschermingsniveau voorziet; situaties waarin het uitvaardigen van een nieuw terugkeerbesluit sneller zou zijn; situaties waarin de informatie in het Europees terugkeerbevel onvolledig is; situaties waarin de onderdaan van een derde land een beroep heeft ingesteld tegen het terugkeerbesluit in de uitvaardigende lidstaat; situaties waarin de onderdaan van een derde land moet worden verwijderd naar een ander land van terugkeer dan bepaald is in het terugkeerbesluit of het verwijderingsbesluit van de uitvaardigende lidstaat, of situaties waarin er geen land van terugkeer is bepaald in het terugkeerbesluit.

(26) Ter voorbereiding van de stappen in de richting van verplichte wederzijdse erkenning, moeten de Commissie en de relevante agentschappen van de Unie, zoals het bij Verordening (EU) 2018/1726 van het Europees Parlement en de Raad ([10]) opgerichte Agentschap van de Europese Unie voor het operationeel beheer van grootschalige IT-systemen op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht (eu-LISA), in voorkomend geval de lidstaten ondersteunen, onder meer door na te gaan welke regelingen en aanpassingen er nodig zijn voor de automatische afhandeling van het Europees terugkeerbevel.

(27) Uiterlijk op de datum van vaststelling van de uitvoeringshandeling waarbij de vorm van het Europees terugkeerbevel wordt bepaald, moeten de lidstaten, de Commissie en de relevante agentschappen van de Unie, zoals eu-LISA, wettelijke en technische regelingen beginnen te treffen om ervoor te zorgen dat het Europees terugkeerbevel via het Schengeninformatiesysteem beschikbaar kan worden gesteld.

(28) Uiterlijk op 17 oktober 2029 moet de Commissie de uitvoering van de wederzijdse erkenning beoordelen, met name wat betreft: de vraag of de lidstaten de wettelijke en technische regelingen hebben getroffen om het Europees terugkeerbevel op grond van deze verordening via het Schengeninformatiesysteem beschikbaar te stellen, en of die doeltreffend zijn; de vraag of de lidstaten de wettelijke en technische regelingen voor de automatische afhandeling van het Europees terugkeerbevel op grond van deze verordening hebben getroffen; de doeltreffendheid van de erkenning en uitvoering van terugkeerbesluiten en verwijderingsbesluiten; de lasten die daaruit voortvloeien voor de nationale gerechtelijke en administratieve stelsels, en de resultaten van desbetreffende opleidingen en proefprojecten.

(29) Op basis van de beoordeling van de uitvoering van de wederzijdse erkenning, moet de Commissie, in voorkomend geval, wetgevingsvoorstellen indienen, met inbegrip van gerichte wijzigingen met het oog op doeltreffende terugkeer, teneinde verplichte wederzijdse erkenning en uitvoering van door andere lidstaten uitgevaardigde uitvoerbare terugkeerbesluiten en verwijderingsbesluiten in te voeren. Indien de Commissie geen voorstel indient, moet zij de reden daarvoor opgeven.

(30) Het effect van nationale terugkeermaatregelen moet, zoals ook tot dusver het geval was, een Uniedimensie krijgen, door middel van een inreisverbod dat de betrokkene de toegang tot en het verblijf op het grondgebied van alle lidstaten ontzegt. De duur van het inreisverbod moet volgens alle relevante omstandigheden van het individuele geval worden bepaald. Wanneer een illegaal verblijvende onderdaan van een derde land bij uitreiscontroles aan de buitengrenzen wordt gedetecteerd, kan het passend zijn een inreisverbod op te leggen om te voorkomen dat de persoon het grondgebied in de toekomst weer binnenkomt, en om zo de risico's van illegale immigratie te verminderen, zonder een snel vertrek van die onderdaan van een derde land in de weg te staan.

([10]) Verordening (EU) 2018/1726 van het Europees Parlement en de Raad van 14 november 2018 betreffende het Agentschap van de Europese Unie voor het operationeel beheer van grootschalige IT-systemen op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht (eu-LISA), tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1987/2006 en Besluit 2007/533/JBZ van de Raad en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 1077/2011 (PB L 295 van 21.11.2018, blz. 99, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1726/oj).

(31) Onderdanen van derde landen die niet hebben voldaan aan de verplichting om te vertrekken of aan wie geen vertrektermijn is toegekend, kunnen op grond van dwangmaatregelen worden verwijderd. Strengere regels voor verwijdering moeten streven naar directe en onmiddellijke gevolgen ingeval de onderdaan van een derde land aan het eind de vertrektermijn nog niet vertrokken is, en om niet-toegestane verplaatsingen binnen de Unie en veiligheidsrisico's te voorkomen. Indien er geen reden is om aan te nemen dat vrijwillige terugkeer het doel van een terugkeerprocedure zou ondermijnen, moet de terugkeer van meewerkende onderdanen van derde landen voornamelijk via vrijwillige terugkeer kunnen blijven verlopen. Dwangmaatregelen moeten, uit het oogpunt van de gebruikte middelen en nagestreefde doelstellingen, in overeenstemming zijn met de beginselen van evenredigheid en doeltreffendheid.

(32) Aangezien deze verordening uitsluitend van toepassing is op illegaal in de Unie verblijvende onderdanen van derde landen, heeft zij geen gevolgen voor advisering bij terugkeer en re-integratie en andere programma's ter ondersteuning van vrijwillige terugkeer en re-integratie van legaal in de Unie verblijvende onderdanen van derde landen.

(33) Er zijn gemeenschappelijke regels nodig, zodat dat illegaal verblijvende onderdanen van derde landen die een veiligheidsrisico vormen, efficiënt worden geïdentificeerd en snel worden teruggestuurd. Er moeten relevante controles worden uitgevoerd om onderdanen van derde landen die een veiligheidsrisico vormen, te identificeren en te signaleren, onder meer door gebruik te maken van het screeningproces dat is opgenomen in Verordening (EU) 2024/1356 van het Europees Parlement en de Raad ([11]). In het algemeen moet verwijdering de regel zijn voor onderdanen van derde landen die een veiligheidsrisico vormen; het moet mogelijk zijn af te wijken van de algemene regels om te voorzien in inreisverboden van langere duur of voor onbepaalde tijd en in langere bewaringstermijnen, alsook af te wijken van het gebruik van gespecialiseerde inrichtingen voor bewaring, zodat personen die een bedreiging voor de veiligheid van de lidstaten vormen, snel worden verwijderd.

(34) Nieuwe regels moeten de lidstaten meer mogelijkheden bieden om voor de terugkeer naar derde landen gebruik te maken van aanvullende instrumenten. Het moet mogelijk zijn specifieke overeenkomsten of regelingen met derde landen te treffen zodat de lidstaten meer mogelijkheden voor terugkeer krijgen, mits het betrokken derde land de internationale mensenrechtennormen en, in geval van verwijdering, het beginsel van non-refoulement eerbiedigt. Tekortkomingen met betrekking tot specifieke delen van het grondgebied van het derde land of tot identificeerbare categorieën personen mogen daarbij het sluiten van dergelijke overeenkomsten en regelingen niet in de weg staan, mits er voldoende garanties zijn dat de rechten van de onderdanen van derde landen op wie die overeenkomsten en regelingen betrekking hebben, volledig worden geëerbiedigd. Dergelijke overeenkomsten en regelingen moeten met name de volgende elementen bevatten: de procedures die van toepassing zijn op de terugkeer, de voorzieningen voor het verblijf in het betrokken land, de respectieve verplichtingen en verantwoordelijkheden van de partijen bij de overeenkomst of regeling en de gevolgen in geval van schendingen van de overeenkomst of regeling. Een overeenkomst of regeling die voorziet in verdere terugkeer vanuit het derde land, moet bovendien de volgende elementen bevatten: de gevolgen indien verdere terugkeer niet mogelijk is, de respectieve verplichtingen en verantwoordelijkheden van de partijen bij de overeenkomst of regeling, de gevolgen in geval van significante veranderingen die de situatie in het derde land nadelig beïnvloeden, en een onafhankelijk toezichthoudend orgaan of mechanisme dat de uitvoering van de overeenkomst of de regeling beoordeelt. Een dergelijke overeenkomst of regeling zou uitvoering geven aan het Unierecht voor de toepassing van artikel 51, lid 1, van het Handvest.

(35) Om ervoor te zorgen dat de legitieme belangen in verband met het beheer van de buitengrenzen en de interne veiligheid van de betrokken lidstaten voldoende worden beschermd, moeten, wanneer een lidstaat voor de toepassing van deze verordening met een van de aangrenzende derde landen van de Unie over een overeenkomst of regeling onderhandelt, de lidstaten die een gemeenschappelijke grens met dat derde land delen, op een passend tijdstip vóór de sluiting van de betrokken overeenkomst of regeling van die onderhandelingen in kennis worden gesteld, met volledige inachtneming van het beginsel van loyale samenwerking dat is neergelegd in artikel 4, lid 3, van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU). Bij het sluiten van overeenkomsten of regelingen met derde landen moeten de lidstaten worden verplicht de Commissie en de andere lidstaten van die overeenkomst of regeling in kennis te stellen voordat deze voorlopig wordt toegepast of, indien dat eerder is, in werking treedt. Om niet-naleving van het recht van de Unie te voorkomen en de transparantie verder te vergroten met betrekking tot overeenkomsten of regelingen tussen lidstaten en derde landen, zouden de lidstaten bovendien de Commissie en de andere lidstaten op vrijwillige basis op de hoogte kunnen houden van de voortgang van de onderhandelingen met een derde land over uit hoofde van deze verordening toegestane overeenkomsten of regelingen, voordat de partijen een definitief akkoord hebben bereikt, onder meer om de Commissie te verzoeken te beoordelen of de beoogde overeenkomst of regeling waarover wordt onderhandeld, verenigbaar is met het Unierecht.

([11]) Verordening (EU) 2024/1356 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 tot invoering van de screening van onderdanen van derde landen aan de buitengrenzen en tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr. 767/2008, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240 en (EU) 2019/817 (PB L, 2024/1356, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1356/oj).

(36) Voor de goede werking van een Schengengebied zonder binnengrenzen is het bepalend dat de lidstaten het betrokken acquis doeltreffend en efficiënt toepassen. Bij Verordening (EU) 2022/922 van de Raad ([12]) is een evaluatie- en toezichtmechanisme ingesteld om de toepassing van het Schengenacquis te controleren, onder meer inzake de doeltreffende terugkeer van illegaal verblijvende onderdanen van derde landen en inzake de eerbiediging van de grondrechten.

(37) Bij de toepassing van de terugkeerprocedure door de lidstaten moet het belang van het kind vooropstaan, overeenkomstig artikel 24 van het Handvest en het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van het kind van 1989. Bij het beoordelen van het individuele belang van het kind moeten de lidstaten met name terdege rekening houden met het welzijn en de sociale ontwikkeling van de minderjarige op de korte, middellange en lange termijn, overwegingen inzake veiligheid en de opvattingen van de minderjarige, in overeenstemming met zijn leeftijd en mate van volwassenheid, alsook met zijn achtergrond. Niet-begeleide minderjarigen moeten bij elke stap van de terugkeerprocedure worden begeleid door een vertegenwoordiger of een persoon die is aangewezen om het belang van het kind te beschermen.

(38) Wanneer er redenen zijn voor twijfels over de minderjarigheid van een onderdaan van een derde land, moet de bevoegde autoriteit overeenkomstig het Unierecht of het nationale recht een leeftijdsbeoordeling van de betrokkene kunnen uitvoeren. De bevoegde autoriteit moet zich kunnen baseren op leeftijdsbeoordelingen die in het kader van eerdere procedures zijn uitgevoerd. Om de samenhang in het migratiebeheer in de Unie te waarborgen, zouden de bevoegde autoriteiten rekening kunnen houden met de procedure waarin Verordening (EU) 2024/1348 voorziet.

(39) Om de terugkeerprocedure doeltreffender te maken, moeten duidelijke verplichtingen van onderdanen van derde landen worden vastgesteld. Onderdanen van derde landen moeten worden verplicht het grondgebied van de lidstaten te verlaten en gedurende de gehele terugkeerprocedure hun medewerking verlenen aan de autoriteiten. Onderdanen van derde landen moeten beschikbaar en bereikbaar blijven voor de bevoegde autoriteiten en alle informatie verstrekken die relevant is om hun terugkeer voor te bereiden en uit te voeren. Zij mogen de verwijdering ook niet fysiek of verbaal belemmeren. Om te worden geacht verbale belemmering te vormen, moet het gedrag van de betrokken onderdaan van een derde land zwaarder van aard of karakter zijn dan het louter maken van bezwaar. Het moet in de eerste plaats de verantwoordelijkheid van de onderdanen van derde landen zijn om hun identiteit vast te stellen en de voor hun terugkeer vereiste reisdocumenten te verkrijgen en te verstrekken. Indien de verplichtingen om het grondgebied te verlaten en tot medewerking niet worden nageleefd, moeten daar doeltreffende, afschrikkende en evenredige gevolgen aan worden verbonden en moeten de bevoegde autoriteiten de nodige stappen ondernemen om terugkeer te waarborgen, zoals, indien van toepassing, door middel van onderzoeksmaatregelen. Onderdanen van derde landen die niet kunnen worden verwijderd, onder meer vanwege het beginsel van non-refoulement of omdat zij geen medewerking verlenen aan de bevoegde autoriteiten, mogen niet worden vrijgesteld van algemene verplichtingen, waaronder de verplichtingen om binnen een bepaald gebied te blijven, een verblijfplaats te hebben en zich te melden. De gevolgen bij de niet-naleving van de verplichting tot medewerking moeten bijvoorbeeld onder meer bestaan uit lagere uitkeringen en toelagen die overeenkomstig het nationale recht worden toegekend of de inbeslagneming van reisdocumenten.

(40) Deze verordening doet geen afbreuk aan verplichtingen en maatregelen die geen verband houden met terugkeer of bepalingen over sociale uitkeringen krachtens het nationale recht.

(41) Deze verordening mag de lidstaten niet beletten om in voorkomend geval overeenkomstig het nationale strafrecht strafrechtelijke sancties, met inbegrip van gevangenisstraffen, op te leggen aan onderdanen van derde landen die binnen het toepassingsgebied van de verordening vallen.

(42) Er moet een reeks rechtsmiddelen tegen terugkeergerelateerde besluiten worden vastgesteld, teneinde de rechten van de betrokken personen doeltreffend te beschermen. In geval van beroep of toetsing bij een rechterlijke instantie, moet op verzoek de nodige rechtshulp worden verleend, onverminderd de mogelijkheid om de toegang tot rechtsbijstand en wettelijke vertegenwoordiging te beperken.

([12]) Verordening (EU) 2022/922 van de Raad van 9 juni 2022 betreffende de instelling en de werking van een evaluatie- en toezichtmechanisme voor de controle op de toepassing van het Schengenacquis, en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 1053/2013 (PB L 160 van 15.6.2022, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/922/oj).

(43) Rechtsbijstand en juridische vertegenwoordiging omvat de voorbereiding van het beroep of het verzoek om toetsing, waaronder de opstelling van de krachtens het nationale recht vereiste processtukken en, bij een hoorzitting, de deelname aan die hoorzitting bij een rechterlijke instantie, teneinde het recht op een doeltreffende voorziening in rechte en op een onpartijdig gerecht te waarborgen.

(44) Het begrip "rechterlijke instantie" is een begrip dat wordt beheerst door het recht van de Unie en door het Hof van Justitie van de Europese Unie is uitgelegd. Zo kan dat begrip per definitie slechts betrekking hebben op een instantie die de hoedanigheid van derde heeft ten opzichte van de autoriteit die de aangevochten beslissing heeft genomen. Die instantie moet rechterlijke taken vervullen en het is niet doorslaggevend of die instantie krachtens het nationale recht als een rechterlijke instantie wordt erkend. Deze verordening mag geen afbreuk doen aan de bevoegdheid van de lidstaten om hun nationale rechtsstelsel te organiseren en het aantal instanties van beroep te bepalen. Indien het nationale recht in de mogelijkheid voorziet om verdere beroepen in te stellen tegen een eerste of volgende beslissing in beroep, en een dergelijk beroep is ingesteld, mag verwijdering niet worden opgeschort, tenzij de onderdaan van een derde land om opschorting verzoekt en een bevoegde rechterlijke instantie, terdege rekening houdend met de specifieke omstandigheden van het individuele geval, besluit opschorting toe te staan. Dit mag geen afbreuk doen aan het nationale recht dat voorziet in een opschortende werking van dergelijke rechtsmiddelen.

(45) Om de doeltreffendheid van de terugkeerprocedures te verbeteren en tegelijkertijd de eerbiediging van het in artikel 47 van het Handvest neergelegde recht op een doeltreffende voorziening in rechte te waarborgen, moet beroep tegen terugkeergerelateerde besluiten zoveel mogelijk op hetzelfde gerechtelijke niveau kunnen worden ingesteld. De regels van deze verordening inzake beroep en de opschorting van de uitvoering van besluiten moeten in overeenstemming zijn met het in artikel 47 van het Handvest neergelegde recht op een doeltreffende voorziening in rechte.

(46) Hoewel deze verordening niet voorziet in de automatische opschortende werking van een beroep, moeten de lidstaten er, met volledige eerbiediging van artikel 47 van het Handvest, voor zorgen dat de bevoegde rechterlijke instantie van eerste aanleg de verwijdering kan opschorten voordat het terugkeerbesluit of het verwijderingsbesluit wordt uitgevoerd. Een onderdaan van een derde land moet een verzoek tot opschorting van de uitvoering van een terugkeerbesluit of een verwijderingsbesluit kunnen indienen, tenzij het nationale recht ook voorziet in de mogelijkheid van de opschorting ervan door de bevoegde rechterlijke instantie ambtshalve. Dat mag geen afbreuk doen aan de mogelijkheid voor de lidstaten om te voorzien in de automatische schorsende werking van een beroep uit hoofde van hun nationale recht. Om dubbel werk bij de beoordeling van het risico op schending van het beginsel van non-refoulement te voorkomen, moet worden vertrouwd op alle gegevens in het dossier, met name op eerdere beoordelingen, waaronder, indien relevant, de beoordelingen die zijn uitgevoerd in het kader van een asielprocedure.

(47) De lidstaten moeten de nodige instrumenten krijgen om te zorgen voor een snelle en doeltreffende terugkeer, onder meer via maatregelen als gevolg van niet-naleving en stimulansen voor het nakomen van de verplichtingen om het grondgebied te verlaten en mee te werken, alsmede maatregelen om het onderduikrisico te voorkomen. Onderduiken omvat handelingen zoals het verlaten van het grondgebied van de lidstaten zonder toestemming van de bevoegde autoriteiten, om redenen die niet buiten de macht van de onderdaan van een derde land vallen. Gemeenschappelijke regels moeten, zonder een beperking in te houden van het recht van de lidstaten om in hun nationale recht aanvullende maatregelen en criteria vast te stellen, ervoor zorgen dat de vereisten in verband met de verplichting tot medewerking en de criteria voor het bepalen van een onderduikrisico worden gestroomlijnd. Dergelijke gemeenschappelijke regels moeten er ook voor zorgen dat bewaring en alternatieven voor bewaring in de lidstaten worden toegepast, zodat de terugkeerprocedure doeltreffend wordt beheerd.

(48) Wanneer dit evenredig en noodzakelijk is, moet het mogelijk zijn om uitsluitend met het oog op terugkeer, met inbegrip van de voorbereiding van de terugkeer, de overname, of de uitvoering van de verwijdering, bewaring op te leggen na een individuele beoordeling van elk geval. De autoriteiten moeten de nodige zorgvuldigheid betrachten, en de termijn van bewaring moet zo kort mogelijk zijn en mag in een gegeven lidstaat in het algemeen niet langer zijn dan 24 maanden. In gevallen waarin illegaal verblijvende onderdanen van derde landen onderduiken in een andere lidstaat mogen eerdere bewaringstermijnen niet in aanmerking worden genomen bij de berekening van de maximale bewaringstermijn. Bewaringstermijnen waarin is voorzien uit hoofde van andere verordeningen of richtlijnen die geen betrekking hebben op de terugkeerprocedure, mogen niet worden meegeteld bij de berekening van de maximale bewaringstermijn. Tijdens de bewaring moet rekening worden gehouden met bijzondere behoeften die voortvloeien uit een kwetsbaarheidsbeoordeling. Wanneer het nationale recht voorziet in bewaring van minderjarigen, moet het belang van het kind vooropstaan. Wanneer het mogelijk is om op een doeltreffende manier minder dwingende alternatieve maatregelen voor bewaring toe te passen op illegaal verblijvende onderdanen van derde landen, moeten dergelijke maatregelen worden ingezet.

(49) Na een bewaring gedurende 24 maanden moet de lidstaat in bepaalde omstandigheden de mogelijkheid hebben om illegaal verblijvende onderdanen van derde landen in bewaring te stellen voor verdere termijnen, in totaal niet meer dan zes maanden, indien er een risico op onderduiken bestaat en veranderingen in de omstandigheden wijzen op een redelijk vooruitzicht op verwijdering als gevolg van nieuwe belangrijke informatie. De bewaring moet worden gelast in overeenstemming met de beginselen van noodzakelijkheid en evenredigheid en moet zo kort mogelijk duren.

(50) De terugkeer van onderdanen van derde landen die een veiligheidsrisico vormen, vereist specifieke maatregelen ter bescherming van de rechten en vrijheden van anderen. Dergelijke onderdanen van derde landen moeten daarom langer dan 24 maanden in bewaring kunnen worden gehouden. Bij dergelijke bewaring moet het evenredigheidsbeginsel in acht wordt genomen.

(51) Onderdanen van derde landen die in bewaring worden gehouden, moeten op humane en waardige wijze worden behandeld met inachtneming van hun grondrechten en van het internationale en nationale recht en rekening houdend met de praktische richtsnoeren van het Comité van de Raad van Europa inzake de voorkoming van folteringen en onmenselijke of vernederende behandelingen of bestraffingen. Bewaring moet in de regel plaatsvinden in gespecialiseerde inrichtingen voor bewaring of speciale afdelingen van andere inrichtingen. Wanneer een lidstaat onderdanen van derde landen niet in dergelijke inrichtingen in bewaring kan stellen, moet het mogelijk zijn om gebruik te maken van een gevangenis, waarbij deze personen zo veel mogelijk gescheiden worden gehouden van de gewone gevangenen. Onderdanen van derde landen die een veiligheidsrisico vormen, moeten in inrichtingen voor bewaring onder verscherpte veiligheidsmaatregelen kunnen worden geplaatst.

(52) De in deze verordening opgenomen bewaringsgronden gelden onverminderd andere bewaringsgronden die van toepassing zijn krachtens het nationale recht, met inbegrip van bewaringsgronden in het kader van een strafprocedure.

(53) Het is een fundamenteel beginsel van soevereiniteit van de staat en internationale samenwerking dat elke staat verplicht is zijn eigen onderdanen over te nemen. Deze verplichting tot overname wordt als een beginsel van internationaal gewoonterecht beschouwd en is vastgelegd in hoofdstuk 5 van bijlage 9 bij het Verdrag inzake de internationale burgerluchtvaart en uiteengezet in de Partnerschapsovereenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de leden van de Organisatie van staten in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan, anderzijds (Overeenkomst van Samoa). Doeltreffende terugkeer is alleen mogelijk als staten voldoen aan de verplichting om hun eigen onderdanen over te nemen. Daarom zijn de lidstaten voor het uitvoeren van doeltreffende terugkeer afhankelijk van de medewerking van derde landen. Bestaande instrumenten, zoals artikel 25 bis van Verordening (EG) nr. 810/2009 van het Europees Parlement en de Raad ([13]) en ondersteuning door het Europees Grens- en kustwachtagentschap (Frontex) overeenkomstig Verordening (EU) 2019/1896 van het Europees Parlement en de Raad ([14]), worden door de Unie en de lidstaten gebruikt om de samenwerking met derde landen waar nodig te verbeteren.

([13]) Verordening (EG) nr. 810/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 tot vaststelling van een gemeenschappelijke visumcode (Visumcode) (PB L 243 van 15.9.2009, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/810/oj).

([14]) Verordening (EU) 2019/1896 van het Europees Parlement en de Raad van 13 november 2019 betreffende de Europese grens- en kustwacht en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 1052/2013 en Verordening (EU) 2016/1624 (PB L 295 van 14.11.2019, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1896/oj).

(54) De externe dimensie van het terugkeerbeleid maakt integraal deel uit van de alomvattende aanpak op het vlak van migratiebeheer. Doeltreffende samenwerking op het gebied van terugkeer en overname vormt een essentieel extern onderdeel van evenwichtige en alomvattende partnerschappen met derde landen, in overeenstemming met de doelstellingen als bedoeld in Verordening (EU) 2024/1351. De Europese Raad heeft onder meer in zijn conclusies van oktober 2024 opgeroepen tot snelle maatregelen om te zorgen voor een doeltreffende terugkeer, waarbij alle relevante beleidsmaatregelen en instrumenten van de Unie, met inbegrip van visumbeleid, handel, ontwikkeling en diplomatie, als hefboom worden ingezet. Zowel binnen de lidstaten als binnen de instellingen van de Unie is een overheidsbrede aanpak vereist.

(55) Aangezien de medewerking van derde landen op het gebied van terugkeer en overname van illegaal verblijvende onderdanen van derde landen in de praktijk moeilijkheden kan opleveren, en onverminderd de beoordeling van de medewerking van derde landen op het gebied van overname waarin artikel 25 bis van Verordening (EG) nr. 810/2009 voorziet, moeten de Unie en de lidstaten, wanneer een of meer lidstaten moeilijkheden ondervinden bij de samenwerking met derde landen op het gebied van overname — onder meer wat betreft de bevestiging van de nationaliteit, het verkrijgen van de nodige reisdocumenten van de bevoegde autoriteiten van derde landen en het organiseren van terugkeeroperaties —, kunnen gebruikmaken van de relevante en bestaande instrumenten waarin het Unierecht voorziet, voor zover zij gebonden zijn door de wetgevingshandelingen tot instelling van die instrumenten, als onderdeel van een gecoördineerde aanpak van de Unie om de samenwerking op het gebied van terugkeer en overname te verbeteren.

(56) Een gecoördineerde aanpak van overname door de lidstaten is van cruciaal belang om de terugkeer van onderdanen van derde landen te faciliteren. Als onvoldoende gevolg wordt gegeven aan uitvoerbare terugkeerbesluiten, kan dat de gemeenschappelijke aanpak van terugkeer minder efficiënt maken. Uitvoerbare terugkeerbesluiten moeten systematisch worden gevolgd door alle maatregelen die nodig zijn om de terugkeer uit te voeren, waaronder, indien nodig, de indiening van overnameverzoeken bij de autoriteiten van derde landen, wanneer er twijfel bestaat over de nationaliteit of wanneer een reisdocument moet worden verkregen.

(57) Om de terugkeerprocedure doeltreffend te laten verlopen, is zowel efficiënte administratieve samenwerking als het delen van informatie tussen de lidstaten nodig. De uitwisseling van informatie, met inbegrip van het delen van gegevens over de identiteit, de nationaliteit en de reisdocumenten van de onderdanen van derde landen en van andere relevante informatie, moet gebaseerd zijn op duidelijke regels, waaronder die van Verordening (EU) 2018/1860 van het Europees Parlement en de Raad ([15]). Die regels moeten de beginselen van gegevensbescherming en de rechten van de betrokken persoon eerbiedigen en moeten ervoor zorgen dat de betrokken informatie juist is, uitsluitend wordt gebruikt voor terugkeer, verwijdering, overname en re-integratie, en beschermd is tegen ongeoorloofde toegang, ongeoorloofde openbaarmaking of ongeoorloofd gebruik.

(58) Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad ([16]) is van toepassing op de verwerking van persoonsgegevens voor de toepassing van deze verordening. Verordening (EU) 2018/1725 van het Europees Parlement en de Raad ([17]) is van toepassing op de verwerking van persoonsgegevens door de instellingen en organen van de Unie voor de toepassing van deze verordening. Gezien de belangrijke redenen van algemeen belang die aan de basis liggen van overname en doeltreffende terugkeer, is het mogelijk dat met het oog op terugkeer, verwijdering, overname en re-integratie de doorgifte vereist is van persoonsgegevens van onderdanen van derde landen tegen wie een terugkeerbesluit is uitgevaardigd, met inbegrip van gegevens over hun identiteit en reisdocumenten, andere relevante gegevens en, in naar behoren gemotiveerde gevallen, gegevens over hun strafrechtelijke veroordelingen en hun gezondheid. Deze doorgifte moet plaatsvinden in overeenstemming met hoofdstuk V van Verordening (EU) 2016/679 en hoofdstuk V van Verordening (EU) 2018/1725 en met inachtneming van de rechten van de betrokkenen, alsook met de beginselen van non-refoulement, evenredigheid en noodzakelijkheid en met het Handvest.

([15]) Verordening (EU) 2018/1860 van het Europees Parlement en de Raad van 28 november 2018 betreffende het gebruik van het Schengeninformatiesysteem voor de terugkeer van illegaal verblijvende onderdanen van derde landen (PB L 312 van 7.12.2018, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1860/oj).

([16]) Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) (PB L 119 van 4.5.2016, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj).

([17]) Verordening (EU) 2018/1725 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door de instellingen, organen en instanties van de Unie en betreffende het vrije verkeer van die gegevens, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 45/2001 en Besluit nr. 1247/2002/EG (PB L 295 van 21.11.2018, blz. 39, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj).

(59) De voor asiel bevoegde autoriteiten en de bevoegde autoriteiten die bij de verschillende fasen van de terugkeerprocedure betrokken zijn, moeten nauw samenwerken en hun activiteiten coördineren om een doeltreffende terugkeer te garanderen.

(60) In een gemeenschappelijk terugkeersysteem moet voor de ondersteuning van het beheer van terugkeer, overname en re-integratie optimaal worden gebruikgemaakt van digitale systemen. De nadruk moet daarbij liggen op efficiënte administratieve procedures, samenwerking, het delen van informatie en interoperabiliteit.

(61) In de regel moeten de lidstaten samenwerken en elkaar bijstaan, onder meer met het oog op doorreis over hun grondgebied, logistieke of andere materiële bijstand of bijstand in natura met betrekking tot die doorreis, het vergemakkelijken van de overdracht naar een andere lidstaat, hetzij op grond van bilaterale overeenkomsten of regelingen, hetzij op basis van samenwerking tussen lidstaten, of het ondersteunen van het vertrek van onderdanen van derde landen naar de lidstaten waar zij een verblijfsrecht hebben.

(62) Onverminderd het meerjarig financieel kader voor de periode 2028-2034 verleent de Unie financiële en operationele steun om tot een doeltreffende uitvoering van deze verordening te komen. Voor zover activiteiten worden gefinancierd uit de thematische faciliteit van het Fonds voor asiel en migratie, kunnen deze worden uitgevoerd in direct, indirect of gedeeld beheer. De lidstaten moeten optimaal gebruikmaken van de beschikbare financiële instrumenten, programma's en projecten van de Unie op het gebied van terugkeer, met name uit hoofde van Verordening (EU) 2021/1147 van het Europees Parlement en de Raad ([18]), alsook van de operationele bijstand die Frontex biedt overeenkomstig Verordening (EU) 2019/1896.

(63) De verslaglegging over de doeltreffendheid van deze verordening en de aanwijzing van verbeterpunten moeten gebaseerd zijn op het verzamelen en analyseren van bestaande, betrouwbare en vergelijkbare statistieken over de efficiëntie van terugkeerprocedures, de medewerking van derde landen en re-integratie-inspanningen. De in Verordening (EG) nr. 862/2007 van het Europees Parlement en de Raad ([19]), Verordening (EU) 2019/1896 en het nationale recht vastgestelde normen moeten in overweging worden genomen en waar nodig worden herzien om de relevantie van de statistieken te waarborgen. Er moeten gemeenschappelijke normen en definities voor het verzamelen en rapporteren van relevante gegevens worden vastgesteld, zodat het effect van deze verordening kan worden beoordeeld en weloverwogen beslissingen over toekomstige beleidsontwikkelingen kunnen worden genomen.

(64) Om eenvormige voorwaarden te waarborgen voor de uitvoering van deze verordening, moeten aan de Commissie uitvoeringsbevoegdheden worden toegekend voor de vaststelling van het Europees terugkeerbevel. Die bevoegdheden moeten worden uitgeoefend in overeenstemming met Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad ([20]).

(65) Bij deze verordening wordt een nieuw gemeenschappelijk systeem voor de terugkeer van illegaal verblijvende onderdanen van derde landen ingevoerd, dat rechtstreeks door de nationale autoriteiten moet worden uitgevoerd. Het nieuwe systeem brengt belangrijke nieuwe elementen met zich mee die erop gericht zijn de terugkeerprocedure doeltreffender te maken, onder meer wat betreft derde landen van terugkeer en de externe dimensie van de terugkeer. Met het oog op de snelle toepassing van de in deze verordening vastgestelde maatregelen, moet deze verordening in werking treden op de dag die volgt op de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*. De niet in artikel 50, lid 2, van deze verordening genoemde bepalingen die Richtlijn 2008/115/EG vervangen en erop gericht zijn het in die richtlijn vastgestelde rechtskader volledig te vervangen, moeten van toepassing zijn met ingang van 17 oktober 2027, teneinde alle noodzakelijke voorbereidende en operationele stappen te kunnen ondernemen en een vlotte, doeltreffende en consistente uitvoering ervan op Unie- en nationaal niveau te waarborgen, alsook overlappingen tussen die richtlijn en deze verordening te voorkomen. De Richtlijnen 2001/40/EG en 2008/115/EG en Beschikking 2004/191/EG van de Raad ([21]) moeten derhalve met ingang van die datum worden ingetrokken.

([18]) Verordening (EU) 2021/1147 van het Europees Parlement en de Raad van 7 juli 2021 tot oprichting van het Fonds voor asiel, migratie en integratie (PB L 251 van 15.7.2021, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1147/oj).

([19]) Verordening (EG) nr. 862/2007 van het Europees Parlement en de Raad van 11 juli 2007 betreffende communautaire statistieken over migratie en internationale bescherming en tot intrekking van Verordening (EEG) nr. 311/76 van de Raad betreffende de opstelling van statistieken over buitenlandse werknemers (PB L 199 van 31.7.2007, blz. 2, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2007/862/oj).

([20]) Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 tot vaststelling van de algemene voorschriften en beginselen die van toepassing zijn op de wijze waarop de lidstaten de uitoefening van de uitvoeringsbevoegdheden door de Commissie controleren (PB L 55 van 28.2.2011, blz. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj).

([21]) Beschikking 2004/191/EG van de Raad van 23 februari 2004 tot vaststelling van de criteria en uitvoeringsvoorschriften voor de compensatie van de verstoringen van het financiële evenwicht die voortvloeien uit de toepassing van Richtlijn 2001/40/EG betreffende de onderlinge erkenning van besluiten inzake de verwijdering van onderdanen van derde landen (PB L 60 van 27.2.2004, blz. 55, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2004/191/oj).

(66) Daar de doelstelling van deze verordening, namelijk de terugkeer van illegaal verblijvende onderdanen van derde landen efficiënter maken, niet voldoende door de lidstaten kan worden verwezenlijkt, maar vanwege de omvang of de gevolgen van het optreden ter waarborging van een gemeenschappelijke en coherente aanpak van de lidstaten beter door de Unie kan worden verwezenlijkt, kan de Unie, overeenkomstig het in artikel 5 VEU neergelegde subsidiariteitsbeginsel, maatregelen nemen. Overeenkomstig het in hetzelfde artikel neergelegde evenredigheidsbeginsel gaat deze verordening niet verder dan nodig is om die doelstelling te verwezenlijken.

(67) Overeenkomstig de artikelen 1 en 2 van Protocol nr. 22 betreffende de positie van Denemarken, gehecht aan het VEU en het VWEU, neemt Denemarken niet deel aan de vaststelling van deze verordening; deze is bijgevolg niet bindend voor, noch van toepassing op Denemarken. Aangezien deze verordening voortbouwt op het Schengenacquis, beslist Denemarken overeenkomstig artikel 4 van het bovengenoemde protocol binnen een termijn van zes maanden nadat de Raad heeft beslist over deze verordening, of het deze in zijn interne recht zal omzetten.

(68) De onderhavige verordening vormt een ontwikkeling van de bepalingen van het Schengenacquis, waaraan Ierland niet deelneemt overeenkomstig Protocol nr. 19 betreffende het Schengenacquis dat is opgenomen in het kader van de Europese Unie, gehecht aan het VEU en het VWEU, en deze verordening is, onder voorbehoud van de toepassing van artikel 4 van dat protocol, niet bindend voor, noch van toepassing op Ierland.

(69) Wat IJsland en Noorwegen betreft, vormt deze verordening een ontwikkeling van de bepalingen van het Schengenacquis in de zin van de Overeenkomst tussen de Raad van de Europese Unie en de Republiek IJsland en het Koninkrijk Noorwegen inzake de wijze waarop IJsland en Noorwegen worden betrokken bij de uitvoering, de toepassing en de ontwikkeling van het Schengenacquis ([22]) die vallen onder het gebied bedoeld in artikel 1, punt C, van Besluit 1999/437/EG van de Raad ([23]).

(70) Wat Zwitserland betreft, vormt deze verordening een ontwikkeling van de bepalingen van het Schengenacquis in de zin van de Overeenkomst tussen de Europese Unie, de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondsstaat inzake de wijze waarop Zwitserland wordt betrokken bij de uitvoering, de toepassing en de ontwikkeling van het Schengenacquis ([24]) die vallen onder het gebied bedoeld in artikel 1, punt C, van Besluit 1999/437/EG, in samenhang met artikel 3 van Besluit 2008/146/EG van de Raad ([25]).

(71) Wat Liechtenstein betreft, vormt deze verordening een ontwikkeling van de bepalingen van het Schengenacquis in de zin van het Protocol tussen de Europese Unie, de Europese Gemeenschap, de Zwitserse Bondsstaat en het Vorstendom Liechtenstein betreffende de toetreding van het Vorstendom Liechtenstein tot de Overeenkomst tussen de Europese Unie, de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondsstaat inzake de wijze waarop Zwitserland wordt betrokken bij de uitvoering, de toepassing en de ontwikkeling van het Schengenacquis die vallen onder het gebied bedoeld in artikel 1, punt C, van Besluit 1999/437/EG, in samenhang met artikel 3 van Besluit 2011/350/EU van de Raad ([26]).

([22]) PB L 176 van 10.7.1999, blz. 36, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/1999/439(1)/oj.

([23]) Besluit 1999/437/EG van de Raad van 17 mei 1999 inzake bepaalde toepassingsbepalingen van de door de Raad van de Europese Unie, de Republiek IJsland en het Koninkrijk Noorwegen gesloten overeenkomst inzake de wijze waarop deze twee staten worden betrokken bij de uitvoering, de toepassing en de ontwikkeling van het Schengenacquis (PB L 176 van 10.7.1999, blz. 31, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/1999/437/oj).

([24]) PB L 53 van 27.2.2008, blz. 52, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2008/178(1)/oj.

([25]) Besluit 2008/146/EG van de Raad van 28 januari 2008 betreffende de sluiting namens de Europese Gemeenschap van de Overeenkomst tussen de Europese Unie, de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondsstaat inzake de wijze waarop Zwitserland wordt betrokken bij de uitvoering, de toepassing en de ontwikkeling van het Schengenacquis (PB L 53 van 27.2.2008, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2008/146/oj).

([26]) Besluit 2011/350/EU van de Raad van 7 maart 2011 betreffende de sluiting namens de Europese Unie van het Protocol tussen de Europese Unie, de Europese Gemeenschap, de Zwitserse Bondsstaat en het Vorstendom Liechtenstein betreffende de toetreding van het Vorstendom Liechtenstein tot de Overeenkomst tussen de Europese Unie, de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondsstaat inzake de wijze waarop Zwitserland wordt betrokken bij de uitvoering, de toepassing en de ontwikkeling van het Schengenacquis betreffende de afschaffing van controles aan de binnengrenzen en het verkeer van personen (PB L 160 van 18.6.2011, blz. 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2011/350/oj).

(72) Deze verordening vormt een handeling die op het Schengenacquis voortbouwt of anderszins daaraan is gerelateerd in de zin van artikel 3, lid 1, van de Toetredingsakte van 2003.

(73) Overeenkomstig artikel 42, lid 1, van Verordening (EU) 2018/1725 is de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming geraadpleegd, en op 23 mei 2025 heeft hij een advies uitgebracht,

HEBBEN DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

HOOFDSTUK I

ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1

Onderwerp

1. Bij deze verordening wordt een gemeenschappelijk systeem voor de effectieve terugkeer van illegaal op het grondgebied van de lidstaten verblijvende onderdanen van derde landen ("illegaal verblijvende onderdanen van derde landen") vastgesteld overeenkomstig de grondrechten die zijn erkend in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie ("het Handvest"), de algemene beginselen van het Unierecht en de toepasselijke internationale verplichtingen, onder meer inzake de mensenrechten.

2. Deze verordening heeft tot doel de lidstaten in staat te stellen alle nodige maatregelen te nemen om doeltreffende terugkeer van illegaal verblijvende onderdanen van derde landen te waarborgen, waarbij zij rekening houden met de alomvattende aanpak die is neergelegd in artikel 3, artikel 4, punt h), en artikel 5, punt e), van Verordening (EU) 2024/1351.

Artikel 2

Toepassingsgebied

1. Deze verordening is van toepassing op illegaal verblijvende onderdanen van derde landen.

2. Deze verordening is niet van toepassing op personen die onder het Unierecht inzake vrij verkeer vallen in de zin van artikel 2, punt 5, van Verordening (EU) 2016/399 van het Europees Parlement en de Raad ([27]).

3. Deze verordening laat de bepalingen van de Verordeningen (EU) 2024/1351, (EU) 2024/1348 en (EU) 2024/1349 onverlet.

4. Onverminderd lid 5 van dit artikel is deze verordening niet van toepassing op onderdanen van derde landen:

a) aan wie de toegang bij de buitengrenzen is geweigerd overeenkomstig artikel 14 van Verordening (EU) 2016/399 of, in het geval van een lidstaat die niet door die verordening is gebonden, aan wie de toegang tot het grondgebied van een dergelijke lidstaat is geweigerd overeenkomstig gelijkwaardig nationaal recht;

b) die door de bevoegde autoriteiten zijn aangehouden of onderschept in verband met het op illegale wijze overschrijden over land, over zee of door de lucht van de buitengrens van een lidstaat, en die vervolgens geen vergunning of recht hebben verkregen om in die lidstaat te verblijven;

([27]) Verordening (EU) 2016/399 van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2016 betreffende een Uniecode voor de overschrijding van de grenzen door personen (Schengengrenscode) (PB L 77 van 23.3.2016, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/399/oj).

c) die verplicht zijn tot terugkeer als strafrechtelijke sanctie of als gevolg van een strafrechtelijke sanctie overeenkomstig het nationale recht;

d) tegen wie een uitleveringsprocedure loopt.

5. Een lidstaat kan besluiten deze verordening toe te passen op een of meer van de in lid 4, punten a), b) en c), bedoelde categorieën onderdanen van derde landen. In dergelijke gevallen is deze verordening op die categorieën onderdanen van derde landen van toepassing vanaf de datum waarop de lidstaat de andere lidstaten en de Commissie van zijn besluit in kennis stelt.

6. Indien een lidstaat besluit deze verordening toe te passen op onderdanen van derde landen die verplicht zijn tot terugkeer als strafrechtelijke sanctie, zijn de artikelen 5, 7 en 8 niet van toepassing.

7. Met betrekking tot onderdanen van derde landen die overeenkomstig lid 4, punten a) en b), van het toepassingsgebied van deze verordening zijn uitgesloten, zorgen de lidstaten ervoor dat hun behandeling en beschermingsniveau niet minder gunstig zijn dan bepaald in artikel 10, leden 9 en 10, artikel 11, lid 2, artikel 11, lid 6, punten c) en e), artikel 32, leden 1 tot en met 6, en artikel 33, en dat het beginsel van non-refoulement wordt geëerbiedigd.

8. Deze verordening is van toepassing onverminderd de nationale strafrechtelijke bepalingen van de lidstaten, in het bijzonder bepalingen tot vaststelling van doeltreffende, evenredige en afschrikkende strafrechtelijke sancties, met inbegrip van gevangenisstraffen, in verband met illegaal verblijf, mits de strafrechtelijke procedures in kwestie en de toepassing van dergelijke sancties de realisering van de effectieve terugkeer niet in gevaar brengen.

Artikel 3

Definities

Voor de toepassing van deze verordening wordt verstaan onder:

1) “onderdaan van een derde land”: eenieder die geen burger van de Unie is in de zin van artikel 20 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en die geen persoon is die onder het Unierecht inzake vrij verkeer valt, als gedefinieerd in artikel 2, punt 5, van Verordening (EU) 2016/399;

2) “illegaal verblijf”: de aanwezigheid, op het grondgebied van een lidstaat, van een onderdaan van een derde land die niet of niet langer voldoet aan de toegangsvoorwaarden voor onderdanen van derde landen die zijn vastgelegd in artikel 6 van Verordening (EU) 2016/399, of de voorwaarden voor verblijf of vestiging in die lidstaat, of, in het geval van een lidstaat die niet door die verordening is gebonden, aan de voorwaarden voor binnenkomst, verblijf of vestiging die zijn vastgelegd in gelijkwaardig nationaal recht;

3) “land van terugkeer” houdt één van de volgende in:

a) een derde land dat het land van herkomst van de onderdaan van een derde land is;

b) een derde land waar de onderdaan van een derde land zijn voormalige gewone verblijfplaats heeft;

c) een derde land van doorreis op weg naar de Unie overeenkomstig overnameovereenkomsten of -regelingen van de Unie of de lidstaten;

d) een ander dan het in de punten a) en b) bedoelde derde land, waar de onderdaan van een derde land het recht van binnenkomst en verblijf heeft;

e) een veilig derde land met betrekking waartoe het verzoek van een onderdaan van een derde land om internationale bescherming als niet-ontvankelijk is afgewezen, krachtens artikel 38, lid 1, punt b), van Verordening (EU) 2024/1348 of, in het geval van lidstaten die niet door die verordening zijn gebonden, overeenkomstig gelijkwaardige bepalingen indien zij dergelijke bepalingen in hun nationaal recht hebben opgenomen;

f) het eerste land van asiel met betrekking waartoe het verzoek van een onderdaan van een derde land om internationale bescherming als niet-ontvankelijk is afgewezen, overeenkomstig artikel 38, lid 1, punt a), van Verordening (EU) 2024/1348 of, in het geval van lidstaten die niet door die verordening zijn gebonden, overeenkomstig gelijkwaardige bepalingen indien zij dergelijke bepalingen in hun nationaal recht hebben opgenomen;

g) een ander dan het in punt a), b) of d) bedoelde derde land, waarmee een overeenkomst of regeling is getroffen op basis waarvan de onderdaan van een derde land wordt aanvaard, overeenkomstig artikel 14 van deze verordening;

4) "terugkeerbesluit": een administratieve of rechterlijke handeling of beslissing waarbij wordt vastgesteld dat het verblijf van een onderdaan van een derde land illegaal is of dit illegaal wordt verklaard en waarbij een verplichting voor die onderdaan van een derde land om het grondgebied van de lidstaten te verlaten wordt vastgesteld of opgelegd;

5) "terugkeer": de maatregelen als gevolg waarvan een illegaal verblijvende onderdaan van een derde land:

a) vrijwillig terugkeert, zoals gedefinieerd in punt 8), of

b) door de bevoegde autoriteiten uit de lidstaten wordt verwijderd naar een land van terugkeer dat is bepaald in een verwijderingsbesluit of, in voorkomend geval, in een terugkeerbesluit;

6) "verwijderingsbesluit": een administratieve of rechterlijke handeling of beslissing waarbij wordt vastgesteld of verklaard dat de onderdaan van een derde land kan worden verwijderd naar een of meer landen van terugkeer;

7) "verwijdering": de uitvoering van een terugkeerbesluit of een verwijderingsbesluit door de bevoegde autoriteiten door middel van fysiek vervoer uit de lidstaten naar een land van terugkeer;

8) "vrijwillige terugkeer": het verlaten van het grondgebied van de lidstaten uit eigen beweging, met of zonder bijstand, en zonder dat wordt teruggegrepen op verwijdering, door een illegaal verblijvende onderdaan van een derde land die de verplichting naleeft om binnen of na het verstrijken van de in het terugkeerbesluit vastgestelde vertrektermijn te vertrekken;

9) "onderduiken": de handeling waarbij een onderdaan van een derde land niet beschikbaar blijft voor de bevoegde administratieve of gerechtelijke autoriteiten;

10) "inreisverbod": een administratieve of rechterlijke handeling of beslissing waarbij een onderdaan van een derde land de binnenkomst van en het verblijf op het grondgebied van de lidstaten wordt verboden;

11) "terugkeeroperatie": een door een bevoegde autoriteit georganiseerde of gecoördineerde of door Frontex ondersteunde operatie waarbij onderdanen van derde landen vanuit een of meer lidstaten worden teruggestuurd.

Artikel 4

Grondrechten

Bij de toepassing van deze verordening handelen de lidstaten met volledige inachtneming van het toepasselijke Unierecht, waaronder het Handvest, het toepasselijke internationale recht, de verplichtingen inzake de toegang tot internationale bescherming, het beginsel van non-refoulement, en de grondrechten.

HOOFDSTUK II

TERUGKEERPROCEDURE

DEEL 1

PROCEDURE VOOR HET GELASTEN VAN DE TERUGKEER

Artikel 5

Terugkeerbesluit

1. De bevoegde autoriteiten van een lidstaat vaardigen een terugkeerbesluit uit tegen elke onderdaan van een derde land die illegaal op hun grondgebied verblijft, waarbij voor die onderdaan van een derde land een verplichting om het grondgebied van de lidstaten te verlaten wordt opgelegd of vastgesteld.

2. In een terugkeerbesluit:

a) wordt een vertrektermijn van maximaal dertig dagen vermeld waarbinnen de onderdaan van een derde land het grondgebied van de lidstaten moet verlaten, of

b) wordt bepaald dat de onderdaan van een derde land het grondgebied van de lidstaten onmiddellijk moet verlaten.

De in punt a) van de eerste alinea bedoelde maximale vertrektermijn kan verder worden verkort zoals gespecificeerd in het nationaal recht.

De lidstaten kunnen in hun nationale recht de omstandigheden bepalen waaronder aan een onderdaan van een derde land een vertrektermijn moet worden toegekend of waaronder deze onmiddellijk moet vertrekken.

3. In afwijking van lid 2, eerste alinea, punt a), kan in een terugkeerbesluit een vertrektermijn van meer dan dertig dagen worden bepaald, terdege rekening houdend met de specifieke omstandigheden van het individuele geval.

4. De bevoegde autoriteiten kunnen de aanvankelijk in een terugkeerbesluit vermelde vertrektermijn verlengen, terdege rekening houdend met de specifieke omstandigheden van het individuele geval, met name deelname aan een terugkeer- en re-integratieprogramma op grond van artikel 44, lid 3, of naleving van de verplichting tot medewerking zoals bepaald in artikel 18.

5. De bevoegde autoriteiten kunnen de aanvankelijk in een terugkeerbesluit vermelde vertrektermijn verkorten bij niet-naleving van de verplichting tot medewerking zoals bepaald in artikel 18.

6. De datum aan de hand waarvan de vertrektermijn wordt berekend, wordt bepaald in het nationale recht.

7. Het terugkeerbesluit wordt schriftelijk uitgevaardigd en vermeldt de feitelijke en de rechtsgronden. De onderdaan van een derde land wordt ingelicht over de beschikbare rechtsmiddelen en de termijnen voor het instellen daarvan. Het terugkeerbesluit wordt ter kennis gebracht van de onderdaan van een derde land zodra dat mogelijk is overeenkomstig het nationale recht van de uitvaardigende lidstaat. Indien niet bekend is waar de onderdaan van een derde land zich bevindt, wordt het terugkeerbesluit ter kennis gebracht overeenkomstig het nationale recht.

8. De bevoegde autoriteiten kunnen besluiten de in lid 7 bedoelde feitelijke gronden niet of slechts beperkt mee te delen, indien het nationale recht voorziet in beperking van het recht op informatie of indien dit noodzakelijk is om de openbare orde, de openbare veiligheid of de nationale veiligheid te beschermen of om strafbare feiten te voorkomen, te onderzoeken, op te sporen en te vervolgen. In dergelijke gevallen wordt de onderdaan van een derde land, ten behoeve van de toegang tot een doeltreffende voorziening in rechte, in kennis gesteld van de essentie van de gronden voor het terugkeerbesluit. De verplichting om de onderdaan van een derde land in kennis te stellen van de essentie van de gronden houdt geen verplichting in om gerubriceerde informatie openbaar te maken.

9. Het land of de landen van terugkeer kunnen in het terugkeerbesluit of krachtens artikel 10, lid 4, worden bepaald alvorens tot verwijdering over te gaan. Indien de onderdaan van een derde land besluit vrijwillig terug te keren naar een ander land dan het land of de landen van terugkeer die in het terugkeerbesluit of het verwijderingsbesluit zijn bepaald, hoeft geen nieuw besluit te worden uitgevaardigd waarin het land van terugkeer wordt bepaald.

10. Het wordt de bevoegde autoriteiten niet belet een terugkeerbesluit uit te vaardigen wanneer sprake is van een belemmering voor verwijdering. Indien het land van terugkeer in het terugkeerbesluit is bepaald en er sprake is van een risico van refoulement, wordt de verwijdering naar dat land van terugkeer uitgesteld overeenkomstig artikel 11, lid 1, punt a).

11. De onderdaan van een derde land krijgt op verzoek een schriftelijke of mondelinge vertaling van de belangrijkste elementen van het terugkeerbesluit, waaronder informatie over beschikbare rechtsmiddelen in een taal die hij of zij begrijpt of redelijkerwijs wordt geacht te begrijpen. Daartoe kunnen de bevoegde autoriteiten, indien nodig, gebruikmaken van gestandaardiseerde vertaalmodellen of hulpmiddelen voor computerondersteunde of automatische vertaling.

12. Het terugkeerbesluit wordt uitgevaardigd bij dezelfde handeling of bij een afzonderlijke handeling tegelijkertijd en samen met het besluit tot beëindiging van het legale verblijf van een onderdaan van een derde land of onverwijld daarna, en onverminderd de procedurele waarborgen van hoofdstuk V en andere relevante bepalingen van het Unierecht en het internationale recht.

13. De Commissie stelt uiterlijk op 17 april 2027 een uitvoeringshandeling vast om het formulier "Europees terugkeerbevel" vast te stellen. Het Europees terugkeerbevel omvat de belangrijkste elementen van het terugkeerbesluit en, in voorkomend geval, van het verwijderingsbesluit. Die uitvoeringshandeling wordt volgens de in artikel 47, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure vastgesteld.

14. Bij de uitvaardiging van het terugkeerbesluit maken de lidstaten gebruik van het Europees terugkeerbevel en stellen zij dat bevel beschikbaar via het Schengeninformatiesysteem, overeenkomstig Verordening (EU) 2018/1860.

15. De lidstaten, de Commissie en de relevante agentschappen van de Unie, zoals eu-LISA, beginnen uiterlijk op de datum van vaststelling van de in lid 13 bedoelde uitvoeringshandeling de nodige wettelijke en technische regelingen te treffen om het Europees terugkeerbevel via het Schengeninformatiesysteem beschikbaar te stellen, om de naleving van de verplichting van lid 14 te faciliteren. De Commissie en de relevante agentschappen van de Unie, zoals eu-LISA, bieden de lidstaten in voorkomend geval ondersteuning.

16. Uiterlijk op 17 oktober 2027 leggen de Commissie en de bevoegde agentschappen van de Unie, zoals eu-LISA, maatregelen ten uitvoer om automatische afhandeling van het Europees terugkeerbevel mogelijk te maken teneinde de toepassing van artikel 7 doeltreffender te maken.

17. Uiterlijk op 17 oktober 2027 stellen de lidstaten de Commissie in kennis van de nodige wettelijke en technische regelingen die zij hebben getroffen om te voldoen aan de in lid 14 bedoelde verplichting.

Artikel 6

Uitzonderingen op de verplichting om een terugkeerbesluit uit te vaardigen

1. De bevoegde autoriteiten van de lidstaten kunnen besluiten geen terugkeerbesluit uit te vaardigen indien een illegaal verblijvende onderdaan van een derde land:

a) wordt overgedragen aan een andere lidstaat overeenkomstig de procedure van artikel 23 bis van Verordening (EU) 2016/399;

b) wordt overgedragen aan een andere lidstaat op grond van bilaterale overeenkomsten of regelingen of op basis van samenwerking tussen lidstaten overeenkomstig artikel 42;

c) een persoon is van wie het illegale verblijf wordt gedetecteerd in het kader van grenscontroles bij uitreis aan een buitengrens overeenkomstig artikel 8 van Verordening (EU) 2016/399 of, in het geval van lidstaten die niet door die verordening zijn gebonden, in het kader van gelijkwaardige controles overeenkomstig het nationale recht, waarbij uitstel van het vertrek van de betrokken onderdaan van een derde land zoveel mogelijk wordt vermeden.

2. Er wordt geen terugkeerbesluit uitgevaardigd wanneer de onderdaan van een derde land houder is van een door een andere lidstaat afgegeven geldige verblijfsvergunning, visum voor verblijf van langere duur of een andere toestemming tot verblijf.

3. In de in lid 2 van dit artikel bedoelde gevallen verplicht de lidstaat op het grondgebied waarvan de onderdaan van een derde land illegaal verblijft de onderdaan van een derde land zich onmiddellijk naar het grondgebied van de andere lidstaat te begeven. Indien de onderdaan van een derde land die verplichting niet naleeft of indien hij om redenen van openbare orde, openbare veiligheid of nationale veiligheid onmiddellijk moet vertrekken, kan de lidstaat op het grondgebied waarvan die onderdaan van een derde land illegaal verblijft, de andere lidstaten op grond van artikel 42 om hun medewerking verzoeken of een terugkeerbesluit uitvaardigen overeenkomstig artikel 5.

4. Er wordt geen terugkeerbesluit uitgevaardigd indien de in artikel 7 vastgestelde procedure wordt toegepast.

Artikel 7

Erkenning en uitvoering van door andere lidstaten uitgevaardigde terugkeerbesluiten

1. De lidstaat waar de onderdaan van een derde land illegaal verblijft (“uitvoerende lidstaat”), kan een uitvoerbaar terugkeerbesluit, en in voorkomend geval een verwijderingsbesluit, dat door een andere lidstaat (“uitvaardigende lidstaat”) op grond van artikel 5, lid 1, en artikel 10, lid 3, tegen die onderdaan van een derde land is uitgevaardigd, erkennen en uitvoeren. Die uitvoering is gebaseerd op de informatie die beschikbaar is in het Europees terugkeerbevel en verloopt in overeenstemming met de nationale regels en de in artikel 10 bepaalde procedures.

2. De erkenning hoeft niet de vorm van een administratieve procedure aan te nemen. De lidstaten zijn niet verplicht administratieve handelingen of besluiten uit te vaardigen voor de erkenning.

3. Indien een lidstaat een terugkeerbesluit of verwijderingsbesluit op grond van lid 1 niet erkent of uitvoert, vaardigt die lidstaat een terugkeerbesluit onder de voorwaarden van artikel 5 of een verwijderingsbesluit op grond van artikel 10, lid 3, uit.

4. Een lidstaat die een terugkeerbesluit of een verwijderingsbesluit op grond van lid 1 erkent of uitvoert, schort de verwijdering op, indien de gevolgen van het terugkeerbesluit of het verwijderingsbesluit in de uitvaardigende lidstaat zijn opgeschort, en kan een terugkeerbesluit onder de voorwaarden van artikel 5 uitvaardigen.

5. Indien de uitvaardigende lidstaat het terugkeerbesluit opschort of intrekt of indien het terugkeerbesluit door een bestuurlijke of rechterlijke instantie nietig wordt verklaard, vaardigt de uitvoerende lidstaat een terugkeerbesluit uit onder de voorwaarden van artikel 5.

6. De uitvaardigende lidstaat verstrekt de uitvoerende lidstaat op verzoek alle beschikbare gegevens en documenten die nodig zijn voor de terugkeer of de verwijdering, overeenkomstig Verordening (EU) 2018/1860.

7. De toepassing van dit artikel laat het gebruik van de in artikel 6 vastgelegde uitzonderingen onverlet.

8. De lidstaten beginnen, uiterlijk op de datum waarop de in artikel 5, lid 13, bedoelde uitvoeringshandeling wordt vastgesteld, voorbereidende stappen te nemen om de erkenning van door andere lidstaten uitgevaardigde terugkeerbesluiten of verwijderingsbesluiten te faciliteren, in voorkomend geval met inbegrip van wettelijke en technische regelingen in hun nationale stelsels, wijzigingen van nationale IT-systemen, relevante opleidingen, en proefprojecten.

9. Uiterlijk op 17 oktober 2029 beoordeelt de Commissie de uitvoering van wederzijdse erkenning uit hoofde van lid 1 van dit artikel, met name wat betreft:

a) de vraag of de lidstaten de in artikel 5, lid 15, bedoelde wettelijke en technische regelingen om het Europees terugkeerbevel via het Schengeninformatiesysteem beschikbaar te stellen, hebben getroffen en of die doeltreffend zijn;

b) de vraag of de lidstaten de in artikel 5, lid 16, bedoelde wettelijke en technische regelingen voor de automatische afhandeling van het Europees terugkeerbevel, hebben getroffen;

c) de doeltreffendheid van de erkenning en uitvoering van terugkeerbesluiten en verwijderingsbesluiten;

d) de lasten die daaruit voortvloeien voor de nationale gerechtelijke en administratieve stelsels, en

e) de resultaten van desbetreffende opleidingen en proefprojecten.

10. Op basis van de in lid 9 bedoelde beoordeling dient de Commissie, in voorkomend geval, wetgevingsvoorstellen in, met inbegrip van gerichte wijzigingen met het oog op doeltreffende terugkeer, teneinde verplichte erkenning en uitvoering van door andere lidstaten uitgevaardigde uitvoerbare terugkeerbesluiten en verwijderingsbesluiten in te voeren. Indien de Commissie geen voorstel indient, geeft zij de reden daarvoor op.

DEEL 2

INREISVERBOD

Artikel 8

Uitvaardiging van een inreisverbod

1. Een terugkeerbesluit gaat gepaard met een inreisverbod, indien:

a) de onderdaan van een derde land wordt verwijderd overeenkomstig artikel 10;

b) de verplichting om het grondgebied van de lidstaten te verlaten niet is nageleefd binnen de overeenkomstig artikel 5 bepaalde termijnen, of

c) de onderdaan van een derde land een veiligheidsrisico vormt in de zin van artikel 13.

2. In andere dan de in lid 1 bedoelde gevallen kunnen de bevoegde autoriteiten een terugkeerbesluit of een verwijderingsbesluit vergezeld laten gaan van een inreisverbod, rekening houdend met de relevante omstandigheden, met name de mate van medewerking die de onderdaan van een derde land verleent.

3. Het inreisverbod wordt schriftelijk uitgevaardigd als onderdeel van het terugkeerbesluit, als onderdeel van het verwijderingsbesluit, of afzonderlijk. De onderdaan van een derde land wordt van het inreisverbod in kennis gesteld in een taal die hij of zij begrijpt of redelijkerwijs wordt geacht te begrijpen. Daartoe kunnen de bevoegde autoriteiten, waar passend, gebruikmaken van gestandaardiseerde vertaalmodellen of hulpmiddelen voor computerondersteunde of automatische vertaling.

4. De bevoegde autoriteiten kunnen zonder een terugkeerbesluit uit te vaardigen een inreisverbod opleggen aan een illegaal op het grondgebied van de lidstaten verblijvende onderdaan van een derde land van wie het illegale verblijf wordt gedetecteerd in het kader van grenscontroles bij uitreis overeenkomstig artikel 8 van Verordening (EU) 2016/399 of, in het geval van lidstaten die niet door die verordening zijn gebonden, gelijkwaardige controles overeenkomstig het nationale recht. In die gevallen kan het inreisverbod worden opgelegd en ter kennis worden gebracht nadat de onderdaan van een derde land het grondgebied van de lidstaten heeft verlaten, waarbij uitstel van het vertrek van de betrokken onderdaan van een derde land zoveel mogelijk wordt vermeden.

5. Indien een illegaal verblijvende onderdaan van een derde land het grondgebied van de lidstaten verlaat voordat een terugkeerbesluit wordt uitgevaardigd, kunnen de bevoegde autoriteiten een inreisverbod opleggen zonder een terugkeerbesluit uit te vaardigen.

6. Indien de redenen voor het uitvaardigen van een inreisverbod zich hebben voorgedaan nadat een terugkeerbesluit is uitgevaardigd, kunnen de bevoegde autoriteiten een inreisverbod opleggen zonder een nieuw terugkeerbesluit uit te vaardigen.

7. De bevoegde autoriteiten kunnen in individuele gevallen afzien van het uitvaardigen van een inreisverbod om humanitaire redenen, indien de onderdaan van een derde land het slachtoffer is van mensenhandel, of indien de onderdaan van een derde land naar behoren meewerkt met de bevoegde autoriteiten, onder meer door zich in te schrijven voor een terugkeer- en re-integratieprogramma.

8. Bij het bepalen van de duur van een inreisverbod wordt rekening gehouden met alle relevante omstandigheden van het individuele geval; die duur bedraagt maximaal tien jaar. Onverminderd artikel 13, lid 5, punt a), kan een inreisverbod om naar behoren gemotiveerde redenen voor maximaal twintig jaar worden uitgevaardigd wanneer dat noodzakelijk wordt geacht om de onderdaan van een derde land te beletten het grondgebied van de lidstaten binnen te komen.

9. De looptijd van het inreisverbod gaat in op de datum waarop de onderdaan van een derde land het grondgebied van de lidstaten heeft verlaten.

Artikel 9

Intrekken, opschorten of in duur verkorten van een inreisverbod

1. Onverminderd de leden 2 en 3 kan de bevoegde autoriteit van de uitvaardigende lidstaat een inreisverbod intrekken, opschorten of in duur verkorten indien de onderdaan van een derde land aantoont vrijwillig te zijn teruggekeerd.

2. Onverminderd lid 3 kan de bevoegde autoriteit van de uitvaardigende lidstaat, wanneer zij dat, rekening houdend met alle relevante omstandigheden, passend acht, een inreisverbod intrekken, opschorten of in duur verkorten in gemotiveerde individuele gevallen, onder meer om humanitaire redenen.

3. Onverminderd lid 4 kan de onderdaan van een derde land een naar behoren gemotiveerd verzoek tot intrekking, opschorting of inkorting van een inreisverbod indienen, mits de onderdaan van een derde land het grondgebied van de lidstaten heeft verlaten.

4. Een onderdaan van een derde land tegen wie een inreisverbod van meer dan tien jaar is uitgevaardigd overeenkomstig artikel 8, lid 8, of artikel 13, lid 5, punt a), kan de uitvaardigende lidstaat tien jaar na vertrek uit de lidstaten verzoeken te evalueren of het inreisverbod moet worden ingetrokken, opgeschort of ingekort, terdege rekening houdend met alle relevante omstandigheden, waaronder in voorkomend geval de vraag of de onderdaan van een derde land nog steeds een veiligheidsrisico vormt in de zin van artikel 13, en de vraag of het inreisverbod nog steeds noodzakelijk is om de onderdaan van een derde land te beletten het grondgebied van de lidstaten binnen te komen. Het verzoek tot evaluatie is naar behoren gemotiveerd.

5. De lidstaten kunnen de intrekking van een inreisverbod afhankelijk stellen van de terugbetaling van de kosten van de verwijdering van de onderdaan van een derde land.

DEEL 3

UITVOERING VAN TERUGKEER

Artikel 10

Verwijdering

1. De lidstaten nemen alle nodige maatregelen om een onderdaan van een derde land tegen wie een terugkeerbesluit of een verwijderingsbesluit is uitgevaardigd, te verwijderen wanneer:

a) de onderdaan van een derde land niet heeft voldaan aan de verplichting om het grondgebied van de lidstaten te verlaten overeenkomstig artikel 5;

b) de onderdaan van een derde land geen medewerking verleent aan de bevoegde autoriteiten;

c) de onderdaan van een derde land binnen het toepassingsgebied van artikel 13 valt;

d) de onderdaan van een derde land zich zonder toestemming naar een andere lidstaat verplaatst, ook tijdens de overeenkomstig artikel 5 vastgestelde periode;

e) verwijdering volgens de bevoegde autoriteiten op grond van het nationale recht noodzakelijk en evenredig is om andere dan de in de punten a) tot en met d) vermelde redenen.

2. Deze verordening belet de lidstaten niet de vrijwillige terugkeer van een onderdaan van een derde land die anderszins wordt verwijderd op grond van lid 1, toe te staan of te faciliteren, met name wanneer dit wordt geacht te leiden tot een snellere en doeltreffendere terugkeer.

3. De bevoegde autoriteiten kunnen een verwijderingsbesluit uitvaardigen tegen een onderdaan van een derde land die moet terugkeren. Een verwijderingsbesluit wordt schriftelijk uitgevaardigd als onderdeel van het terugkeerbesluit, als een afzonderlijke administratieve of rechterlijke handeling of beslissing, of als onderdeel van een andere administratieve of rechterlijke beslissing.

4. Indien nog geen land van terugkeer is vastgesteld of indien dat verschilt van het eerder vastgestelde land van terugkeer, wijst de bevoegde autoriteit in het terugkeerbesluit of een verwijderingsbesluit een of meer landen van terugkeer aan alvorens tot verwijdering over te gaan.

5. Indien een verwijderingsbesluit wordt uitgevaardigd, worden de feitelijke en juridische gronden erin vermeld. De onderdaan van een derde land wordt ingelicht over de beschikbare rechtsmiddelen en de termijnen voor het instellen daarvan. Het verwijderingsbesluit wordt zo spoedig mogelijk ter kennis gebracht van de onderdaan van een derde land overeenkomstig het nationale recht van de uitvaardigende lidstaat.

6. Indien een verwijderingsbesluit wordt uitgevaardigd, krijgt de onderdaan van een derde land op verzoek een schriftelijke of mondelinge vertaling van de belangrijkste elementen van dat besluit, waaronder informatie over beschikbare rechtsmiddelen, in een taal die hij of zij begrijpt of redelijkerwijs wordt geacht te begrijpen. Daartoe kunnen de bevoegde autoriteiten, indien nodig, gebruikmaken van gestandaardiseerde vertaalmodellen of hulpmiddelen voor computer-ondersteunde of automatische vertaling.

7. Indien de onderdaan van een derde land relevante aanwijzingen geeft dat de verwijdering in strijd zou zijn met het beginsel van non-refoulement, of de autoriteiten van de lidstaten zich daarvan bewust worden, verwijzen de bevoegde autoriteiten de onderdaan van een derde land door naar de passende procedure, waaronder in voorkomend geval de asielprocedure overeenkomstig Verordening (EU) 2024/1348, of, in het geval van lidstaten die niet door die verordening gebonden zijn overeenkomstig gelijkwaardige bepalingen wanneer zij die bepalingen in het nationale recht hebben opgenomen, of beoordelen zij overeenkomstig het nationale recht of de verwijdering in overeenstemming is met het beginsel van non-refoulement. De betrokken onderdaan van een derde land legt zo spoedig mogelijk alle relevante informatie met betrekking tot zijn of haar persoonlijke omstandigheden over ter staving van zijn of haar bewering dat de verwijdering in strijd zou zijn met het beginsel van non-refoulement. De bevoegde autoriteiten kunnen zich baseren op of rekening houden met eventuele eerdere beoordelingen van het risico van refoulement van die onderdaan van een derde land. Een verdere beoordeling dat er een risico van refoulement bestaat, wordt alleen uitgevoerd indien de relevante informatie onderbouwd is.

8. De lidstaten kunnen besluiten dat het beginsel van non-refoulement mag worden beoordeeld door een andere autoriteit dan de bevoegde autoriteit die het terugkeerbesluit uitvaardigt of uitvoert.

9. Dwangmaatregelen om de verwijdering te waarborgen, moeten noodzakelijk en evenredig zijn en moeten hoe dan ook binnen redelijke grenzen blijven. Ze worden toegepast overeenkomstig het nationale recht, met inachtneming van de grondrechten en met eerbiediging van de waardigheid en de fysieke integriteit van de betrokken onderdaan van een derde land.

10. Bij verwijdering door de lucht houden de lidstaten rekening met de in de bijlage bij Beschikking 2004/573/EG van de Raad ([28]) opgenomen gemeenschappelijke richtsnoeren voor veiligheidsvoorzieningen voor gezamenlijke verwijdering door de lucht.

Artikel 11

Voorwaarden voor uitstel van verwijdering

1. Verwijdering op grond van artikel 10 wordt uitgesteld in de volgende gevallen:

a) indien het beginsel van non-refoulement hierdoor zou worden geschonden, of

b) wanneer en zolang het terugkeerbesluit overeenkomstig artikel 28 is opgeschort.

2. Verwijdering op grond van artikel 10 kan worden uitgesteld, rekening houdend met de specifieke omstandigheden van het individuele geval. Indien er een risico op onderduiken bestaat, kunnen er op grond van lid 7 van dit artikel aanvullende maatregelen worden toegepast.

3. Indien de onderdaan van een derde land om uitstel van verwijdering verzoekt, wordt dat verzoek naar behoren gemotiveerd.

([28]) Beschikking 2004/573/EG van de Raad van 29 april 2004 inzake het organiseren van gezamenlijke vluchten voor de verwijdering van onderdanen van derde landen tegen wie individuele verwijderingsmaatregelen zijn genomen van het grondgebied van twee of meer lidstaten (PB L 261 van 6.8.2004, blz. 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2004/573/oj).

4. De lidstaten verstrekken de betrokken onderdaan van een derde land een schriftelijke bevestiging van het uitstel overeenkomstig lid 1 of lid 2 en van zijn of haar rechten gedurende het uitstel. Onderdanen van derde landen kunnen een mondelinge vertaling van de bevestiging krijgen in een taal die zij begrijpen of die zij redelijkerwijs worden geacht te begrijpen, onder meer met behulp van tolkdiensten.

5. Het uitstel van verwijdering wordt beoordeeld indien de relevante omstandigheden veranderen.

6. Met betrekking tot de situatie van de onderdaan van een derde land, met inbegrip van de naleving door de onderdaan van een derde land van de verplichtingen die bij deze verordening zijn vastgesteld, gedurende de periode waarin de verwijdering is uitgesteld, wordt rekening gehouden met:

a) basisbehoeften;

b) eenheid van het gezin, indien op het grondgebied van de lidstaat gezinsleden aanwezig zijn;

c) dringende medische zorg en essentiële behandeling van ziekte;

d) toegang van minderjarigen tot het basisonderwijs, afhankelijk van de duur van hun verblijf;

e) speciale behoeften van kwetsbare personen.

7. Indien de verwijdering wordt uitgesteld, kunnen de maatregelen van de artikelen 18, 23 en 29 worden toegepast wanneer aan de voorwaarden is voldaan.

Artikel 12

Toezicht op verwijdering

De lidstaten zetten een onafhankelijk systeem voor toezicht op verwijdering op. De lidstaten kunnen een beroep doen op bestaande toezichtmechanismen, zoals structuren en deskundigheid die tot stand zijn gebracht op grond van Verordening (EU) 2024/1356, voor zover relevant voor de toepassing van dit artikel.

Artikel 13

Terugkeer van onderdanen van derde landen die een veiligheidsrisico vormen

1. Dit artikel is van toepassing op onderdanen van derde landen, indien:

a) zij een bedreiging vormen voor de openbare orde, de openbare veiligheid of de nationale veiligheid, onder meer wanneer zij het onderwerp uitmaken van een signalering op grond van artikel 24, lid 1, punt a), van Verordening (EU) 2018/1861 van het Europees Parlement en de Raad ([29]);

b) er redelijke aanwijzingen zijn om aan te nemen dat zij een in artikel 2, lid 2, van Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad ([30]) vermeld ernstig strafbaar feit hebben gepleegd, of een strafbaar feit hebben gepleegd waarvoor krachtens het nationale recht een vrijheidsstraf van ten minste twee jaar geldt, of meerdere strafbare feiten hebben gepleegd waarvoor krachtens het nationale recht een vrijheidsstraf van ten minste één jaar geldt;

([29]) Verordening (EU) 2018/1861 van het Europees Parlement en de Raad van 28 november 2018 betreffende de instelling, de werking en het gebruik van het Schengeninformatiesysteem (SIS) op het gebied van grenscontroles, tot wijziging van de Overeenkomst ter uitvoering van het Akkoord van Schengen en tot wijziging en intrekking van Verordening (EG) nr. 1987/2006 (PB L 312 van 7.12.2018, blz. 14, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1861/oj).

([30]) Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten — Verklaringen van sommige lidstaten bij de aanneming van het kaderbesluit (PB L 190 van 18.7.2002, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_framw/2002/584/oj).

c) er redelijke aanwijzingen zijn dat zij betrokken zijn bij een van de in Richtlijn (EU) 2017/541 van het Europees Parlement en de Raad ([31]) vermelde misdrijven;

d) er redelijke aanwijzingen zijn dat zij van plan zijn om op het grondgebied van een lidstaat een in de punten b) en c) van dit lid bedoeld strafbaar feit te plegen;

e) er redelijke aanwijzingen zijn dat zij een andere in het nationale recht omschreven veiligheidsbedreiging vormen.

2. Lid 1, punten b), c) en d), is ook van toepassing op onderdanen van derde landen indien er redelijke aanwijzingen zijn dat zij hebben aangezet tot of anderszins hebben deelgenomen aan het plegen van de in die punten genoemde strafbare feiten of handelingen.

3. Onderdanen van derde landen die binnen het toepassingsgebied van dit artikel vallen, worden verwijderd overeenkomstig artikel 10.

4. De lidstaten nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat terugkeerbesluiten met betrekking tot onderdanen van derde landen die binnen het toepassingsgebied van dit artikel vallen, prioritair worden behandeld en uitgevoerd.

5. In afwijking van de desbetreffende bepalingen van deze verordening kunnen onderdanen van derde landen die binnen het toepassingsgebied van dit artikel vallen:

a) worden onderworpen aan een overeenkomstig artikel 8 uitgevaardigd inreisverbod dat de in artikel 8, lid 8, vastgestelde maximumduur overschrijdt, of aan een inreisverbod voor onbepaalde tijd indien dit gerechtvaardigd is en evenredig is aan het veiligheidsrisico dat de onderdaan van een derde land vormt; in dergelijke gevallen is artikel 9, lid 4, van toepassing;

b) in bewaring worden gesteld overeenkomstig artikel 29, lid 3, punt c);

c) in bewaring worden gehouden in een gevangenis en, voor zover mogelijk, gescheiden worden gehouden van gewone gevangenen;

d) in bewaring worden gehouden gedurende aanvullende perioden die langer zijn dan de in artikel 30, lid 3, bedoelde maximumduur en door een rechterlijke instantie met inachtneming van de omstandigheden van het individuele geval zijn bepaald, en die ten minste om de drie maanden door een rechterlijke instantie worden getoetst.

6. Wanneer de in lid 1, punt a), bedoelde bedreiging voor de openbare orde, de openbare veiligheid of de nationale veiligheid door onderdanen van derde landen niet doeltreffend kan worden aangepakt op grond van dit artikel, kunnen de lidstaten voorzien in andere maatregelen uit hoofde van het nationale recht. De lidstaten waarborgen bij het nemen van het desbetreffende besluit dat de maatregel noodzakelijk en evenredig is gezien de ernst van die bedreiging of het gevaar dat de betrokkene vormt.

7. De lidstaten kunnen zich baseren op een bestaande grondige veiligheidsbeoordeling van alle relevante omstandigheden die door de bevoegde autoriteiten in eerdere fasen is uitgevoerd, onder meer in het kader van asiel-, visum- en grenscontroleprocedures, met inbegrip van screening.

([31]) Richtlijn (EU) 2017/541 van het Europees Parlement en de Raad van 15 maart 2017 inzake terrorismebestrijding en ter vervanging van Kaderbesluit 2002/475/JBZ van de Raad en tot wijziging van Besluit 2005/671/JBZ van de Raad (PB L 88 van 31.3.2017, blz. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2017/541/oj).

Artikel 14

Terugkeer naar een derde land waarmee een overeenkomst of regeling is getroffen

1. Voor de terugkeer van illegaal verblijvende onderdanen van derde landen naar een in artikel 3, punt 3), g), bedoeld land van terugkeer is een overeenkomst of een regeling met dat derde land vereist. Een dergelijke overeenkomst of regeling mag alleen worden getroffen met derde landen waar de internationale mensenrechtennormen en beginselen overeenkomstig het internationale recht, met inbegrip van het beginsel van non-refoulement, in acht worden genomen.

2. Een krachtens lid 1 gesloten overeenkomst of regeling bevat het volgende:

a) de procedures die van toepassing zijn op de terugkeer van illegaal verblijvende onderdanen van derde landen uit de lidstaten naar het in artikel 3, punt 3), g), bedoelde land van terugkeer;

b) de voorwaarden voor het verblijf van de onderdaan van een derde land in het in artikel 3, punt 3), g), bedoelde land van terugkeer, met inbegrip van de respectieve verplichtingen en verantwoordelijkheden van de partijen bij die overeenkomst of regeling;

c) de verplichtingen van het in lid 1, tweede zin, bedoelde derde land;

d) de gevolgen die moeten worden verbonden aan schendingen van die overeenkomst of regeling, of aan significante veranderingen die de situatie in het in artikel 3, punt 3), g), bedoelde land van terugkeer nadelig beïnvloeden.

3. Indien een op grond van lid 1 van dit artikel gesloten overeenkomst of regeling voorziet in de verdere terugkeer naar een land van terugkeer als bedoeld in artikel 3, punt 3), a) tot en met d), wordt in die overeenkomst of regeling naast het bepaalde in lid 2 van dit artikel ook het volgende vermeld:

a) de gevolgen indien verdere terugkeer niet mogelijk is;

b) de respectieve verplichtingen en verantwoordelijkheden van de partijen bij die overeenkomst of regeling;

c) de gevolgen van een significante verandering die de situatie in het in artikel 3, punt 3), g), bedoelde land van terugkeer nadelig beïnvloedt;

d) een onafhankelijk orgaan of mechanisme dat toeziet op de daadwerkelijke toepassing van de overeenkomst of regeling.

Een overeenkomst of regeling op grond van de eerste alinea van dit lid kan de voorwaarden voor bewaring in het in artikel 3, punt 3), g), bedoelde land van terugkeer omvatten.

4. De lidstaten stellen de betrokken lidstaten te gepasten tijde in kennis van onderhandelingen over een overeenkomst of regeling als bedoeld in lid 1 met een derde land dat met die lidstaten een gemeenschappelijke grens deelt. De lidstaten stellen de Commissie en de andere lidstaten in kennis van alle overeenkomstig lid 1 gesloten bilaterale of multilaterale overeenkomsten of regelingen voordat deze in werking treden of, indien een overeenkomst of regeling voorlopig moet worden toegepast, voordat de voorlopige toepassing ervan begint. De Commissie en de andere lidstaten worden ook in kennis gesteld van eventuele latere wijzigingen in of de beëindiging van dergelijke overeenkomsten of regelingen.

5. Niet-begeleide minderjarigen worden niet teruggestuurd naar een in artikel 3, punt 3), g), bedoeld land van terugkeer op grond van een in lid 1 van dit artikel bedoelde overeenkomst of regeling.

DEEL 4

TERUGKEER VAN MINDERJARIGEN

Artikel 15

Het belang van het kind

Bij de toepassing van deze verordening vormt het belang van het kind een primaire overweging.

Artikel 16

Beoordeling van de leeftijd van minderjarigen

1. Wanneer als gevolg van de verklaringen van de onderdaan van een derde land, beschikbare documentaire bewijsstukken of andere relevante aanwijzingen twijfel bestaat over de vraag of hij of zij al dan niet minderjarig is, kan de bevoegde autoriteit overeenkomstig het Unierecht of nationale recht een leeftijdsbeoordeling verrichten. Bij het verrichten van een dergelijke leeftijdsbeoordeling kan de bevoegde autoriteit de procedure van artikel 25 van Verordening (EU) 2024/1348 in acht nemen.

2. De bevoegde autoriteit kan zich baseren op een bestaande leeftijdsbeoordeling die in eerdere fasen van de terugkeerprocedure of in andere relevante procedures is verricht.

3. Een lidstaat kan de resultaten van een leeftijdsbeoordeling door een andere lidstaat erkennen indien die leeftijdsbeoordeling overeenkomstig het Unierecht is uitgevoerd.

4. Een weigering om een leeftijdsbeoordeling, met inbegrip van het medisch onderzoek, te ondergaan, belet de bevoegde autoriteit niet om de terugkeerprocedure voort te zetten. Een dergelijke weigering kan alleen worden beschouwd als een weerlegbaar vermoeden dat de onderdaan van een derde land niet minderjarig is.

Artikel 17

Terugkeer van niet-begeleide minderjarigen

1. In overeenstemming met het belang van het kind wordt hulp geboden door passende instanties, andere dan de autoriteiten die de terugkeer uitvoeren.

2. Een vertegenwoordiger of een persoon die is aangewezen om het belang van het kind te beschermen, wordt benoemd om de niet-begeleide minderjarige bij de terugkeerprocedure te vertegenwoordigen, bij te staan en namens de minderjarige op te treden, naargelang het geval. Er wordt op toegezien dat de benoemde vertegenwoordiger op passende wijze is opgeleid om op een kindvriendelijke en op de leeftijd afgestemde manier te communiceren, en dat deze kan communiceren, onder meer met behulp van tolkdiensten, in een taal die de minderjarige begrijpt of redelijkerwijs wordt geacht te begrijpen. Die persoon kan de persoon zijn die uit hoofde van Richtlijn (EU) 2024/1346 van het Europees Parlement en de Raad ([32]) is aangewezen om als vertegenwoordiger op te treden, voor zover die persoon overeenkomstig artikel 27 van die richtlijn is aangewezen.

3. De niet-begeleide minderjarige wordt gehoord, hetzij rechtstreeks, hetzij via de in lid 2 bedoelde vertegenwoordiger of persoon, onder meer bij het bepalen van het belang van het kind. Ten laatste voordat de autoriteiten van een lidstaat een niet-begeleide minderjarige van het grondgebied van die lidstaat verwijderen, overtuigen zij zich ervan dat die minderjarige wordt overgedragen aan een familielid, een aangewezen voogd of adequate opvangfaciliteiten in het land van terugkeer.

([32]) Richtlijn (EU) 2024/1346 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 tot vaststelling van normen voor de opvang van verzoekers om internationale bescherming (PB L, 2024/1346, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1346/oj).

HOOFDSTUK III

VERPLICHTINGEN VAN DE ONDERDANEN VAN DERDE LANDEN

Artikel 18

Verplichting tot medewerking

1. Onderdanen van derde landen voldoen aan de verplichting om het grondgebied van de lidstaten te verlaten en zijn verplicht om in alle fasen van de terugkeerprocedure mee te werken met de bevoegde autoriteiten van de lidstaten.

2. Onderdanen van derde landen verstrekken de bevoegde autoriteiten zonder onnodige vertraging informatie over wijzigingen in hun individuele situatie die van belang zijn voor de toepassing van deze verordening.

3. Onverminderd de verplichting om het grondgebied van de lidstaten te verlaten, gelden voor onderdanen van derde landen de volgende verplichtingen:

a) beschikbaar blijven voor de bevoegde autoriteiten op het grondgebied van de lidstaat die bevoegd is voor de terugkeerprocedure waarvan de onderdanen van derde landen het voorwerp zijn, niet onderduiken, ook niet in een andere lidstaat, en zich voor vertrek van het voor de terugkeer gebruikte vervoer melden zoals bepaald door de bevoegde autoriteit;

b) de terugkeer niet fysiek of verbaal belemmeren;

c) zonder onnodige vertraging alle informatie en materiële en digitale documenten en documentatie waarover zij beschikken of waarvan redelijkerwijs kan worden aangenomen dat zij die kunnen verkrijgen, met inbegrip van kopieën en elektronische bestanden daarvan, verstrekken die relevant zijn voor het vaststellen of verifiëren van de identiteit of nationaliteit of die anderszins relevant zijn in het kader van de terugkeerprocedure, met name door de bevoegde autoriteiten te voorzien van een identiteits- of reisdocument of door mee te werken aan het verkrijgen van een identiteits- of reisdocument;

d) niet overgaan tot het vernietigen, achterhouden of anderszins verwijderen van in punt c) bedoelde informatie, documenten en documentatie, tot het gebruik van aliassen met frauduleuze bedoelingen, tot het mondeling of schriftelijk verstrekken van andere onjuiste informatie of tot het anderszins misleiden van de autoriteiten of tot frauduleus verzet tegen de terugkeerprocedure;

e) een verklaring geven wanneer zij niet in het bezit zijn van een identiteits- of reisdocument;

f) informatie verstrekken over de derde landen van doorreis, de gebruikte reisroutes of andere derde landen waarmee zij mogelijk banden hebben die de terugkeer zouden kunnen vergemakkelijken;

g) biometrische gegevens, zoals gedefinieerd in Unierecht en nationaal recht, met inbegrip van artikel 2, lid 1, punt s), van Verordening (EU) 2024/1358 van het Europees Parlement en de Raad ([33]) verstrekken;

h) voldoen aan de reisvereisten van vervoerders en de vereisten van autoriteiten van derde landen voor toegang tot het grondgebied, met inbegrip van gezondheidsvereisten, indien dergelijke vereisten over het algemeen aan internationale reizigers worden opgelegd;

([33]) Verordening (EU) 2024/1358 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 betreffende de instelling van "Eurodac" voor de vergelijking van biometrische gegevens om de Verordeningen (EU) 2024/1351 en (EU) 2024/1350 van het Europees Parlement en de Raad en Richtlijn 2001/55/EG van de Raad doeltreffend toe te passen en om illegaal verblijvende onderdanen van derde landen en staatlozen te identificeren en betreffende verzoeken van rechtshandhavingsinstanties van de lidstaten en Europol om vergelijkingen van Eurodac-gegevens ten behoeve van rechtshandhaving, tot wijziging van de Verordeningen (EU) 2018/1240 en (EU) 2019/818 van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 603/2013 van het Europees Parlement en de Raad (PB L, 2024/1358, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1358/oj).

i) wanneer de bevoegde autoriteiten hierom verzoeken, nauwkeurige contactgegevens, waaronder de huidige verblijfplaats, het adres, het telefoonnummer waarop ze bereikbaar zijn en, indien beschikbaar, een e-mailadres verstrekken;

j) zonder onnodige vertraging informatie verstrekken over elke wijziging van de in punt i) bedoelde contactgegevens;

k) gedurende de gehele terugkeerprocedure voldoen aan de op grond van artikel 20, lid 1, en artikel 23, lid 1, opgelegde maatregelen;

l) alle nodige informatie en verklaringen verstrekken in het kader van verzoeken die bij de bevoegde autoriteiten van de betrokken derde landen worden ingediend voor het verkrijgen van reisdocumenten, en zo nodig hun medewerking verlenen aan die autoriteiten van derde landen;

m) persoonlijk of per videoconferentie, zoals vereist door de bevoegde autoriteiten, verschijnen voor de bevoegde nationale autoriteiten of de bevoegde autoriteiten van derde landen op de door die autoriteiten aangewezen locatie, om reisdocumenten te verkrijgen en hun identiteit of nationaliteit te laten vaststellen;

n) indien de bevoegde autoriteiten dat eisen, gebruikmaken van advisering bij terugkeer en re-integratie;

o) voldoen aan andere toepasselijke aanvullende terugkeermaatregelen overeenkomstig het nationale recht.

De verplichtingen uit hoofde van dit artikel voor onderdanen van derde landen doen geen afbreuk aan de verplichtingen en maatregelen krachtens het nationale recht die geen verband houden met terugkeer.

4. De in lid 3, punt c), bedoelde informatie, documenten en documentatie of, indien die niet beschikbaar zijn, kopieën en elektronische bestanden daarvan, omvatten met name de verklaringen van de onderdanen van derde landen en alle hun ter beschikking staande documentatie over:

a) hun naam, geboortedatum en -plaats, geslacht en nationaliteit of nationaliteiten of staatloosheid;

b) hun gezinsleden en andere persoonsgegevens indien dat relevant is voor het uitvoeren van de terugkeerprocedure of voor het bepalen van het land van terugkeer;

c) type, nummer, geldigheidsduur en land van afgifte van al hun identiteits- of reisdocumenten en andere door hen verstrekte documenten die de bevoegde autoriteit relevant acht voor hun identificatie, voor de uitvoering van de terugkeerprocedure en voor het bepalen van het land van terugkeer;

d) de hun door een andere lidstaat of door een derde land afgegeven verblijfsvergunningen of een andere toestemming tot verblijf;

e) door een andere lidstaat uitgevaardigde terugkeerbesluiten, verwijderingsbesluiten of inreisverboden;

f) landen en plaatsen van eerder verblijf, reisroutes, landen van doorreis, en reisdocumentatie.

5. Wanneer de bevoegde autoriteiten besluiten om in lid 3, punt c), bedoelde documenten die nodig zijn voor de terugkeer, te bewaren, zorgen zij ervoor dat de onderdaan van een derde land onverwijld fotokopieën of een ander passend bewijs van de bewaring van de documenten ontvangt. In het geval van vrijwillige terugkeer geven de bevoegde autoriteiten deze documenten bij vertrek of bij aankomst in het derde land terug aan de onderdaan van een derde land.

6. De onderdaan van een derde land moet bereikbaar voor de wijze van kennisgeving zoals gedefinieerd in nationaal recht. De lidstaten bepalen in het nationale recht de wijze van kennisgeving en het tijdstip waarop de kennisgeving wordt geacht te zijn ontvangen door en ter kennis te zijn gebracht aan de onderdaan van een derde land, of maken voor de kennisgeving gebruik van door de lidstaten of de Unie ontwikkelde en/of ondersteunde digitale systemen.

Artikel 19

Risico op onderduiken

1. Er bestaat, tenzij het tegendeel wordt aangetoond, een risico op onderduiken in een individueel geval, indien aan een of meer van de volgende criteria is voldaan:

a) de onderdaan van een derde land is, eventueel na doorreis via een derde land, zonder toestemming het grondgebied van een lidstaat binnengekomen of heeft zich zonder toestemming daarheen verplaatst, of onderneemt pogingen daartoe;

b) tegen de onderdaan van een derde land is een terugkeerbesluit uitgevaardigd door een andere lidstaat dan die op het grondgebied waarvan hij of zij momenteel illegaal verblijft, onder meer zoals gedetecteerd aan de hand van de signaleringen die krachtens Verordening (EU) 2018/1860 in het Schengeninformatiesysteem zijn ingevoerd;

c) de onderdaan van een derde land voldoet niet aan een of meer van de overeenkomstig artikel 20, lid 1, en artikel 22 opgelegde maatregelen, of maakt kenbaar of toont aan dat hij niet voornemens is daaraan te voldoen;

d) de onderdaan van een derde land is het grondgebied van de lidstaten opnieuw binnengekomen in strijd met een geldig inreisverbod.

2. In andere dan de in lid 1 bedoelde gevallen wordt het risico op onderduiken bepaald op basis van een beoordeling van alle omstandigheden van het individuele geval. De beoordeling houdt rekening met een of meer van de volgende criteria betreffende de betrokken illegaal verblijvende onderdaan van een derde land:

a) het ontbreken van een verblijfplaats, vaste woonplaats of betrouwbaar adres;

b) het niet naleven van de verplichting om het grondgebied van de lidstaten binnen de overeenkomstig artikel 5, lid 2, punt a), vastgelegde vertrektermijn te verlaten;

c) indien het vertrek ophanden is en er redenen zijn om aan te nemen dat de onderdaan van een derde land voornemens is de in artikel 18, lid 3, punt a), vastgelegde verplichting tot medewerking niet na te leven;

d) het gebruiken van valse of vervalste identiteits- of reisdocumenten, verblijfsvergunningen of visa, of documenten ter rechtvaardiging van voorwaarden voor binnenkomst, of het vernietigen of anderszins verwijderen van die documenten, het gebruiken van aliassen met frauduleuze bedoelingen, het mondeling of schriftelijk verstrekken van andere onjuiste informatie, of ander frauduleus verzet tegen de terugkeer- of overnameprocedure;

e) het niet gebruikmaken van advisering bij terugkeer en re-integratie, indien vereist door de bevoegde autoriteiten;

f) niet sociaal verankerd zijn, met name geen familiebanden hebben, en niet over voldoende bestaansmiddelen beschikken;

g) het niet naleven van de verplichtingen uit hoofde van artikel 18, lid 3, punten a) tot en met d), f), h), k), l) en m), met inbegrip van een gebrek aan medewerking bij het verkrijgen van reisdocumenten;

h) andere criteria dan die van de punten a) tot en met g), indien het nationale recht daarin voorziet.

HOOFDSTUK IV

MAATREGELEN TER BEVORDERING VAN TERUGKEER EN ALTERNATIEVEN VOOR BEWARING

Artikel 20

Beschikbaarheid voor de terugkeerprocedure

1. Met het oog op de voorbereiding en uitvoering van een doeltreffende terugkeer of om de naleving van de verplichtingen om te vertrekken en mee te werken verder te stimuleren, kunnen de lidstaten onderdanen van derde landen aan een of meer van de volgende maatregelen onderwerpen:

a) de verplichting om binnen een geografisch gebied op het grondgebied van de lidstaat te blijven, waarbinnen zij zich vrij kunnen bewegen;

b) de verplichting om op een door de bevoegde autoriteiten aangewezen specifiek adres of specifieke plaats te verblijven;

c) de verplichting om zich te melden bij de bevoegde autoriteiten op bepaalde tijdstippen, in persoon of op een andere in nationaal recht vastgestelde wijze;

d) andere maatregelen dan die bedoeld in de punten a), b) en c), indien het nationale recht daarin voorziet.

2. De in lid 1 bedoelde maatregelen worden alleen toegepast voor zover dit verenigbaar is met de bijzondere behoeften van kwetsbare personen en met het belang van het kind.

3. De in lid 1 bedoelde maatregelen kunnen ook worden opgelegd aan onderdanen van derde landen die niet kunnen worden verwijderd omdat zij niet meewerken met de bevoegde autoriteiten.

4. De bevoegde autoriteiten kunnen de onderdaan van een derde land op verzoek toestemming verlenen om tijdelijk niet te voldoen aan een in lid 1 bedoelde maatregel.

5. De onderdaan van een derde land wordt ervan in kennis gesteld of de toestemming overeenkomstig lid 4 is verleend.

6. De onderdaan van een derde land heeft geen toestemming op grond van lid 4 nodig om afspraken met autoriteiten en rechtbanken na te komen indien dat anders in strijd zou zijn met de verplichtingen van lid 1 en indien de aanwezigheid van die onderdaan van een derde land vereist is. De onderdaan van een derde land stelt de bevoegde autoriteiten van tevoren van dergelijke afspraken in kennis.

7. De overeenkomstig lid 1, punten b) en c), genomen besluiten worden schriftelijk vastgesteld, zijn evenredig en houden rekening met de specifieke omstandigheden van de betrokken onderdaan van een derde land.

8. De onderdaan van een derde land wordt in kennis gesteld van elk besluit om in lid 1 van dit artikel bedoelde maatregelen toe te passen en van de gevolgen van de niet-naleving van dat besluit, met inbegrip van bewaring uit hoofde van artikel 29.

Artikel 21

Onderzoeksmaatregelen

1. Onverminderd onderzoeksmaatregelen om andere, niet met terugkeer verband houdende redenen overeenkomstig het nationale recht kunnen de bevoegde autoriteiten van de lidstaten, indien noodzakelijk, evenredig en naar behoren gemotiveerd met het oog op het voorbereiden of waarborgen van een doeltreffende terugkeer:

a) de onderdaan van een derde land fouilleren en, onder voorbehoud van een voorafgaand gerechtelijk bevel of, overeenkomstig het toepasselijke nationale recht, een administratief bevel, indien dit noodzakelijk en evenredig is en naar behoren wordt gerechtvaardigd door de urgentie van een dergelijke doorzoeking, zijn verblijfplaats of andere relevante ruimten doorzoeken;

b) administratieve maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat wordt voldaan aan een in het nationale recht vastgelegde verplichting om biometrische gegevens, met inbegrip van vingerafdrukken, te verstrekken, wat de mogelijkheid zou kunnen omvatten om in laatste instantie dwangmiddelen te gebruiken wanneer een onderdaan van een derde land geen biometrische gegevens verstrekt zoals vereist uit hoofde van artikel 18, lid 3, punt g);

c) persoonlijke bezittingen, elektronische apparaten en andere relevante voorwerpen doorzoeken en in beslag nemen;

d) andere onderzoeksmaatregelen opleggen, indien het nationale recht daarin voorziet.

2. Onderzoeksmaatregelen uit hoofde van lid 1, punten a), b) en c), kunnen worden uitgevoerd zonder toestemming van de betrokken onderdaan van een derde land.

3. Onderzoeksmaatregelen die overeenkomstig lid 1, punten a), b) en c), worden opgelegd, zijn in overeenstemming met de grondrechten en de waarborgen en rechtsmiddelen waarin het Unierecht en het nationale recht voorzien.

Artikel 22

Gevolgen van niet-naleving van de verplichting tot medewerking

In geval van niet-nakoming van de verplichting tot medewerking van artikel 18, lid 1, en niet-naleving van de vereisten van artikel 18, lid 3, leggen de lidstaten de betrokken onderdaan van een derde land een of meer van de in artikel 20, lid 1, bepaalde maatregelen op en kunnen zij een of meer van de volgende maatregelen nemen, die doeltreffend en evenredig moeten zijn:

a) weigering of vermindering van bepaalde uitkeringen en toelagen, indien het nationale recht daarin voorziet, tenzij de onderdaan van een derde land daardoor niet in zijn of haar basisbehoeften kan voorzien;

b) weigering of vermindering van stimulansen ter bevordering van vrijwillige terugkeer, waaronder weigering of vermindering van steun voor terugkeer- en re-integratieprogramma's op grond van artikel 44, lid 3;

c) weigering of intrekking van de werkvergunning, indien het nationale recht daarin voorziet;

d) verlenging van de duur van een inreisverbod tot het in artikel 8, lid 8, vastgestelde toepasselijke maximum;

e) strafrechtelijke sancties, met inbegrip van gevangenisstraffen, indien het nationale recht daarin voorziet;

f) financiële sancties;

g) andere dan de in de punten a) tot en met f) bedoelde maatregelen of gevolgen, indien het nationale recht daarin voorziet.

Artikel 23

Alternatieven voor bewaring

1. Lidstaten kunnen een of meer van de volgende alternatieven voor bewaring opleggen, met inachtneming van de individuele omstandigheden van de betrokken onderdaan van een derde land, onder meer het overeenkomstig artikel 19 beoordeelde niveau van het risico op onderduiken:

a) het stellen van een toereikende financiële garantie;

b) het gebruik van elektronische monitoring;

c) andere maatregelen dan die bedoeld in de punten a) en b), indien het nationale recht daarin voorziet.

2. De in lid 1 bedoelde maatregelen hebben in de eerste plaats tot doel de doeltreffende en tijdige terugkeer van de onderdaan van een derde land te waarborgen.

3. In een besluit tot toepassing van de in lid 1 bedoelde maatregelen worden de relevante feitelijke en juridische gronden vermeld.

4. Onderdanen van derde landen worden schriftelijk in kennis gesteld van elk besluit om de in lid 1 bedoelde maatregelen toe te passen en van de gevolgen van de niet-naleving van dat besluit, met inbegrip van bewaring uit hoofde van artikel 29.

5. De lidstaten zorgen ervoor dat besluiten tot toepassing van de lid 1 bedoelde maatregelen op verzoek van de onderdaan van een derde land of ambtshalve worden getoetst door een rechterlijke instantie.

HOOFDSTUK V

WAARBORGEN EN RECHTSMIDDELEN

DEEL 1

PROCEDURELE WAARBORGEN

Artikel 24

Recht op informatie

1. De bevoegde autoriteiten zorgen ervoor dat onderdanen van derde landen die moeten terugkeren, in kennis worden gesteld van:

a) het doel van de procedure;

b) de verplichtingen van onderdanen van derde landen als bepaald in de artikelen 18 en 20, de gevolgen bij niet-naleving krachtens artikel 22 en artikel 29, lid 3, punt e), het feit dat in het Schengeninformatiesysteem een signalering inzake terugkeer voor de betrokkene is opgenomen, en de erkenning en uitvoering van een door een andere lidstaat uitgevaardigd terugkeerbesluit of verwijderingsbesluit overeenkomstig artikel 7;

c) advisering en programma's inzake terugkeer en re-integratie krachtens artikel 44;

d) hun procedurele rechten overeenkomstig deze verordening en het nationale recht, met name het recht op rechtsbijstand en wettelijke vertegenwoordiging op grond van artikel 25.

2. De krachtens lid 1 verstrekte informatie wordt zonder onnodige vertraging verstrekt in een taal die de onderdaan van een derde land begrijpt of redelijkerwijs wordt geacht te begrijpen. Die informatie kan op papier of in elektronisch formaat worden verstrekt op standaardinformatiebladen, en indien nodig mondeling worden aangevuld, met gebruikmaking van vertaling en vertolking. In het geval van niet-begeleide minderjarigen wordt de informatie op een op de leeftijd afgestemde manier verstrekt, en daarbij wordt de in artikel 17, lid 2, bedoelde vertegenwoordiger of de persoon die is aangewezen om de minderjarige bij te staan, betrokken.

3. Indien de bevoegde autoriteit overgaat tot verwijdering op grond van een terugkeerbesluit of een verwijderingsbesluit waarbij meer dan één land van terugkeer is vastgesteld, wordt de onderdaan van een derde land ruim vóór de verwijdering in kennis gesteld van het land van terugkeer waarnaar hij of zij zal worden verwijderd.

Artikel 25

Rechtsbijstand en wettelijke vertegenwoordiging

1. In geval van beroep bij een rechterlijke instantie overeenkomstig artikel 27 zorgen de lidstaten ervoor dat de onderdaan van een derde land op zijn of haar verzoek de nodige kosteloze rechtsbijstand en wettelijke vertegenwoordiging krijgt.

2. De bevoegde autoriteiten zorgen ervoor dat niet-begeleide minderjarigen op zodanige wijze worden vertegenwoordigd en bijgestaan dat zij aanspraak kunnen maken op hun rechten en kunnen voldoen aan hun verplichtingen uit hoofde van deze verordening.

3. Voor de kosteloze rechtsbijstand en wettelijke vertegenwoordiging wordt een beroep gedaan op juridische adviseurs of andere naar behoren gekwalificeerde personen die krachtens het nationale recht zijn erkend of toestemming hebben gekregen om de onderdaan van een derde land bij te staan of te vertegenwoordigen, of op niet-gouvernementele organisaties die uit hoofde van het nationale recht zijn geaccrediteerd om onderdanen van derde landen juridische diensten of vertegenwoordiging te bieden.

4. Kosteloze rechtsbijstand en wettelijke vertegenwoordiging tijdens de beroepsprocedure kunnen door de lidstaten worden uitgesloten indien:

a) de onderdaan van een derde land wordt geacht over voldoende middelen te beschikken om zelf de rechtsbijstand en wettelijke vertegenwoordiging te bekostigen;

b) het beroep wordt geacht geen reële kans van slagen te hebben of rechtsmisbruik te vormen;

c) het om een beroep of toetsing in tweede of hogere instantie gaat, zoals bepaald in het nationale recht, met inbegrip van een nieuwe hoorzitting of een toetsing van beroep;

d) de onderdaan van een derde land reeds wordt bijgestaan of vertegenwoordigd door een juridisch adviseur.

5. De onderdaan van een derde land die om kosteloze rechtsbijstand en wettelijke vertegenwoordiging verzoekt, maakt zijn of haar financiële situatie bekend en stelt de bevoegde autoriteiten onmiddellijk in kennis van elke belangrijke wijziging in zijn of haar financiële situatie, tenzij het nationale recht voorziet in kosteloze rechtsbijstand en wettelijke vertegenwoordiging ongeacht de financiële situatie van de betrokkene.

6. Behalve voor bijstand aan niet-begeleide minderjarigen kunnen de lidstaten:

a) de kosteloze rechtsbijstand en wettelijke vertegenwoordiging financieel of in de tijd beperken, mits die beperkingen niet willekeurig zijn en de toegang tot kosteloze rechtsbijstand en wettelijke vertegenwoordiging niet onnodig beperken;

b) verzoeken om gehele of gedeeltelijke terugbetaling van de kosten, indien de financiële situatie van de onderdaan van een derde land in de loop van de terugkeerprocedure is verbeterd of indien de beslissing om kosteloze rechtsbijstand en wettelijke vertegenwoordiging beschikbaar te stellen werd genomen op basis van door de onderdaan van een derde land verstrekte onjuiste informatie;

c) bepalen dat, wat honoraria, andere kosten en terugbetaling betreft, de behandeling van onderdanen van derde landen gelijk is aan, maar niet gunstiger mag zijn dan de behandeling die hun eigen onderdanen in het algemeen krijgen op het gebied van rechtsbijstand en wettelijke vertegenwoordiging.

7. De lidstaten bepalen specifieke procedurele regels voor de indiening en verwerking van verzoeken om kosteloze rechtsbijstand en wettelijke vertegenwoordiging in het kader van een beroep bij een rechterlijke instantie overeenkomstig artikel 27 of passen bestaande regels toe die gelden voor vergelijkbare nationale aanspraken, mits die regels de toegang tot kosteloze rechtsbijstand en wettelijke vertegenwoordiging niet bovenmatig ingewikkeld of onmogelijk maken.

8. Indien een besluit om geen kosteloze rechtsbijstand en wettelijke vertegenwoordiging aan te bieden, wordt genomen door een andere autoriteit dan een rechterlijke instantie, op grond van het feit dat het beroep geacht wordt geen reële kans van slagen te hebben of rechtsmisbruik te vormen, heeft de onderdaan van een derde land recht op een doeltreffende voorziening in rechte bij een rechterlijke instantie tegen dat besluit.

9. De lidstaten kunnen voorzien in kosteloze rechtsbijstand en wettelijke vertegenwoordiging tijdens de administratieve procedure, overeenkomstig het nationale recht.

DEEL 2

RECHTSMIDDELEN

Artikel 26

Recht op een doeltreffende voorziening in rechte

1. Aan de betrokken onderdaan van een derde land wordt een doeltreffende voorziening in rechte toegekend om de in artikel 5, lid 1, artikel 8 en artikel 10, lid 3, bedoelde besluiten aan te vechten bij een uit hoofde van het nationale recht bevoegde rechterlijke instantie.

2. De doeltreffende voorziening in rechte omvat een volledig onderzoek van zowel de feitelijke als de juridische aspecten.

3. Indien gegevens in het dossier die onder de aandacht zijn gebracht van de rechterlijke instantie die bevoegd is voor de behandeling van de voorziening in rechte tegen een terugkeerbesluit of verwijderingsbesluit, zoals aangevuld of toegelicht na een procedure op tegenspraak, erop wijzen dat er voor de betrokken onderdaan van een derde land een risico van refoulement bestaat, wordt geverifieerd of de vereisten die voortvloeien uit het beginsel van non-refoulement worden nageleefd.

4. De nietigverklaring of intrekking van een niet-essentieel onderdeel van een terugkeerbesluit leidt niet tot de nietigverklaring of intrekking van de rest van het betrokken besluit.

Artikel 27

Beroep bij een bevoegde rechterlijke instantie

1. Voor de toepassing van deze verordening stellen de lidstaten in hun nationale recht een termijn voor het instellen van beroep tegen de in artikel 5, lid 1, artikel 8 en artikel 10, lid 3, bedoelde besluiten bij een rechterlijke instantie van eerste aanleg vast die maximaal 14 dagen mag bedragen.

In afwijking van de eerste alinea, mogen lidstaten die uiterlijk op 16 oktober 2026 in hun nationale recht voorzien in termijnen voor het instellen van beroep die dertig dagen of langer zijn, in hun nationale recht een termijn voor het instellen van een beroep handhaven of vaststellen die niet langer is dan dertig dagen.

2. De in lid 1 bedoelde termijnen gaan in op de datum waarop een van de in artikel 5, lid 1, artikel 8 of artikel 10, lid 3, bedoelde besluiten ter kennis van de onderdaan van een derde land wordt gebracht of waarop die kennisgeving uit hoofde van het nationale recht wordt geacht te hebben plaatsgevonden.

3. Indien een terugkeerbesluit is gebaseerd op een besluit tot weigering of beëindiging van een legaal verblijf of is uitgevaardigd bij dezelfde handeling als dat besluit, kunnen voor het instellen van beroep tegen het terugkeerbesluit de termijnen worden toegepast die in het nationale recht zijn vastgesteld voor het instellen van beroep tegen een besluit tot beëindiging of weigering van een legaal verblijf.

4. Een inreisverbod of verwijderingsbesluit dat krachtens artikel 5, lid 12, samen met een terugkeerbesluit is uitgevaardigd, wordt samen met dat terugkeerbesluit aangevochten bij dezelfde rechterlijke instantie, in het kader van dezelfde procedure en binnen dezelfde termijnen. Indien een inreisverbod of verwijderingsbesluit afzonderlijk van een terugkeerbesluit wordt uitgevaardigd of indien het de bedoeling is alleen het inreisverbod of verwijderingsbesluit aan te vechten, kan afzonderlijk beroep tegen het inreisverbod of verwijderingsbesluit worden ingesteld.

Artikel 28

Opschortende werking

1. Hoewel deze verordening niet voorziet in automatische opschortende werking van een beroep, zorgen de lidstaten er, met volledige inachtneming van artikel 47 van het Handvest, voor dat de bevoegde rechterlijke instantie van eerste aanleg de verwijdering mag opschorten vóór de uitvoering van de op grond van artikel 5 en artikel 10, lid 3, uitgevaardigde besluiten. De verwijdering kan op verzoek van de betrokken onderdaan van een derde land worden opgeschort voor de termijn voor het instellen van beroep op grond van artikel 27 of, indien beroep is ingesteld, voor de termijn in afwachting van de uitspraak in die beroepsprocedure, tenzij het nationale recht ook bepaalt dat de uitvoering van een dergelijk besluit ambtshalve kan worden opgeschort. Dit lid doet geen afbreuk aan bepalingen van nationaal recht die voorzien in een automatische opschortende werking van rechtsmiddelen bij een rechterlijke instantie van eerste aanleg.

2. Bij de beoordeling van het verzoek op grond van lid 1 kan de rechterlijke instantie zich baseren op de onder haar aandacht gebrachte gegevens in het dossier, met inbegrip van beoordelingen van relevante omstandigheden die in eerdere fasen van de terugkeerprocedure en, indien van toepassing, van de asielprocedure zijn uitgevoerd.

3. Indien verder beroep wordt ingesteld tegen een eerste of volgende beslissing in beroep, wordt de verwijdering niet opgeschort, tenzij het nationale recht voorziet in een opschortende werking van dergelijke rechtsmiddelen of de onderdaan van een derde land om opschorting verzoekt en een bevoegde rechterlijke instantie, terdege rekening houdend met de specifieke omstandigheden van het individuele geval, besluit opschorting toe te staan.

HOOFDSTUK VI

BEWARING

Artikel 29

Bewaringsgronden

1. De lidstaten kunnen een onderdaan van een derde land op grond van deze verordening in bewaring stellen op basis van een individuele beoordeling van elk geval en alleen voor zover bewaring evenredig is.

2. De lidstaten mogen een onderdaan van een derde land alleen in bewaring houden met het oog op de terugkeer, met inbegrip van de voorbereiding van de terugkeer, de overname of de uitvoering van de verwijdering.

3. Bewaring van een onderdaan van een derde land is slechts toegestaan op basis van een of meer van de volgende bewaringsgronden:

a) er is sprake van een onderduikrisico, dat is vastgesteld overeenkomstig artikel 19;

b) de onderdaan van een derde land ontwijkt of belemmert de overname, de voorbereiding van de terugkeer of de verwijdering;

c) de onderdaan van een derde land vormt een veiligheidsrisico in de zin van artikel 13;

d) om de identiteit of de nationaliteit van de onderdaan van een derde land vast te stellen of te verifiëren;

e) er is sprake van niet-naleving van de verplichtingen die zijn vastgesteld in artikel 18, lid 3, punten a) tot en met d), f), h), k), l) en m), met inbegrip van een gebrek aan medewerking bij het verkrijgen van reisdocumenten;

f) er is sprake van andere noodzakelijke en evenredige relevante gronden in verband met terugkeer, bepaald in het nationale recht, met het oog op doeltreffende terugkeerprocedures.

4. De bewaring wordt gelast door een administratieve of rechterlijke instantie. De bewaring wordt gelast bij een schriftelijk besluit waarin de feitelijke en juridische gronden voor de bewaring, alsmede informatie over de beschikbare rechtsmiddelen worden vermeld. De onderdaan van een derde land wordt mondeling of schriftelijk van het besluit in kennis gesteld in een taal die hij of zij begrijpt of redelijkerwijs wordt geacht te begrijpen, onder meer met behulp van tolk- of vertaaldiensten.

5. Bij het in bewaring houden van een onderdaan van een derde land op grond van lid 2 houden de lidstaten er rekening mee of de onderdaan van een derde land een kwetsbare persoon is.

Artikel 30

Bewaringstermijn

1. De bewaring duurt zo kort mogelijk en zolang aan de gronden van artikel 29 wordt voldaan en de bewaring nodig is om de doeltreffende en geslaagde terugkeer van de onderdaan van een derde land te waarborgen.

2. Wanneer blijkt dat niet langer aan de gronden van artikel 29 wordt voldaan, wordt een einde gesteld aan de bewaring van de onderdaan van een derde land op grond van deze verordening. Een dergelijke beëindiging van de bewaring vormt geen beletsel voor de toepassing van maatregelen overeenkomstig de artikelen 20 en 23.

3. De bewaring in een lidstaat duurt niet langer dan twaalf maanden. Indien de terugkeerprocedure vanwege een gebrek aan medewerking van de betrokken onderdaan van een derde land waarschijnlijk langer zal duren of vertraging wordt opgelopen bij het verkrijgen van de nodige documentatie van derde landen, of er sprake is van andere uitzonderlijke omstandigheden waarin het nationale recht voorziet, kan de bewaring voor een langere termijn worden toegepast, maar niet langer dan 24 maanden in één lidstaat.

Indien de onderdaan van een derde land zich naar een andere lidstaat heeft verplaatst en zijn of haar gedrag een grond voor bewaring vormt als bedoeld in artikel 29, lid 3, is een nieuwe bewaringstermijn van toepassing.

4. Na het verstrijken van de maximale bewaringstermijn van 24 maanden op grond van lid 3, kan bewaring worden toegepast voor aanvullende termijnen van in totaal niet meer dan zes maanden, indien er een risico op onderduiken bestaat en een of meer van de volgende veranderingen in de omstandigheden wijzen op een redelijk vooruitzicht op verwijdering:

a) er is nieuwe belangrijke informatie beschikbaar over de identiteit van de onderdaan van een derde land;

b) er is een reisdocument verkregen of het kan redelijkerwijs worden geacht te zijn verkregen als gevolg van gewijzigde omstandigheden;

c) de samenwerking met het betrokken derde land is verbeterd.

Bij de bewaring van een onderdaan van een derde land overeenkomstig dit lid behandelen de bevoegde autoriteiten de zaak met voorrang zodat de bewaring zo kort mogelijk wordt gehouden.

5. Het verstrijken van de in de leden 3 en 4 bedoelde maximale bewaringstermijnen vormt geen beletsel voor de toepassing van maatregelen overeenkomstig de artikelen 20 en 23.

6. Indien een in bewaring gestelde onderdaan van een derde land meewerkt aan zijn of haar terugkeer, wordt de vrijwillige terugkeer van de betrokken onderdaan van een derde land, waar passend, zonder onnodige vertraging georganiseerd. In voorkomend geval kan de bewaring overeenkomstig de leden 3 en 4 tot het moment van vertrek worden gehandhaafd teneinde een doeltreffende terugkeer te waarborgen.

Artikel 31

Toetsing van bewaringsbevelen

1. De lidstaten zorgen ervoor dat de bewaring ten minste om de zes maanden wordt getoetst, hetzij op verzoek van de betrokken onderdaan van een derde land, hetzij ambtshalve.

2. De lidstaten zorgen ervoor dat de bewaring van niet-begeleide minderjarigen ten minste om de drie maanden ambtshalve wordt getoetst, of op verzoek van de betrokken niet-begeleide minderjarige of de op grond van artikel 17, lid 2, aangewezen vertegenwoordiger of persoon.

3. Als de bewaring door administratieve autoriteiten is gelast of verlengd, zorgen de lidstaten ervoor dat:

a) wordt voorzien in een rechterlijke toetsing van de rechtmatigheid van de bewaring, die zo spoedig mogelijk binnen een in het nationale recht vastgelegde termijn na het begin van de bewaring tot een beslissing leidt, of

b) zij de betrokken onderdaan van een derde land het recht bieden om een procedure voor rechterlijke toetsing van de rechtmatigheid van de bewaring in te stellen, die zo spoedig mogelijk binnen een in het nationale recht vastgelegde termijn na het inleiden van de betrokken procedure tot een beslissing leidt. In dergelijke gevallen stellen de lidstaten de betrokken onderdaan van een derde land onmiddellijk in kennis van de mogelijkheid een dergelijke procedure in te stellen.

Indien een onderdaan van een derde land langer in bewaring wordt gehouden dan de maximale bewaringstermijn van 24 maanden krachtens artikel 30, lid 4, en die verlenging meer dan drie maanden bedraagt, wordt de bewaring ten minste om de drie maanden onderworpen aan toetsing door een rechterlijke instantie.

Artikel 32

Omstandigheden van de bewaring

1. Bewaring vindt over het algemeen plaats in gespecialiseerde inrichtingen, met inbegrip van die in speciale afdelingen van andere inrichtingen. Indien een lidstaat onderdanen van derde landen niet in dergelijke inrichtingen in bewaring kan stellen en moet gebruikmaken van een gevangenis, worden de onderdanen van derde landen zoveel mogelijk gescheiden gehouden van de gewone gevangenen.

2. In bewaring gestelde onderdanen van derde landen hebben toegang tot ruimte in de open lucht. De toegang tot ruimte in de openlucht kan voor een beperkte periode worden ingeperkt, indien dit noodzakelijk en evenredig is met het oog op de goede werking van de inrichting voor bewaring.

3. In bewaring gestelde onderdanen van derde landen wordt op verzoek toegestaan te gelegener tijd contact op te nemen met wettelijke vertegenwoordigers, familieleden en bevoegde consulaire autoriteiten.

4. In bewaring gestelde kwetsbare personen met bijzondere behoeften krijgen specifieke aandacht. In bewaring gestelde onderdanen van derde landen hebben toegang tot dringende medische zorg en essentiële behandeling van ziekte.

5. Wettelijke vertegenwoordigers, familieleden, bevoegde consulaire autoriteiten en relevante en bevoegde nationale, internationale en niet-gouvernementele organisaties en instanties kunnen alle inrichtingen voor bewaring bezoeken en een gesprek voeren met en een bezoek brengen aan de onderdanen van derde landen in omstandigheden waarin de privacy wordt geëerbiedigd. Het bezoek kan afhankelijk worden gesteld van toestemming en andere passende voorwaarden, waaronder de voorafgaande afgifte door een bevoegde autoriteit van een passende veiligheidsmachtiging overeenkomstig het nationale recht. De lidstaten kunnen die toegang krachtens het nationale recht beperken indien dat objectief noodzakelijk is voor de veiligheid, de openbare orde of het administratieve beheer van de inrichting.

6. In bewaring gestelde onderdanen van derde landen krijgen, in een taal die zij begrijpen of redelijkerwijs worden geacht te begrijpen, informatie over de in de inrichting geldende regels en over hun rechten en plichten. Hiertoe behoort ook informatie over het in de nationale wetgeving vastgelegde recht om contact op te nemen met in de leden 3 en 5 bedoelde personen, autoriteiten, organisaties en instanties.

7. Onderdanen van derde landen waarvan op grond van artikel 13 is vastgesteld dat zij een veiligheidsrisico vormen, kunnen zo lang als strikt noodzakelijk is om het risico te beheersen en hun terugkeer te vergemakkelijken, binnen inrichtingen voor bewaring onder strengere veiligheidsmaatregelen worden geplaatst, met inbegrip van strengere scheidingsmaatregelen of verscherpt toezicht.

Artikel 33

Omstandigheden van de bewaring van niet-begeleide minderjarigen en gezinnen met minderjarigen

1. Niet-begeleide minderjarigen en gezinnen met minderjarigen worden slechts in laatste instantie, en voor een zo kort mogelijke periode, in bewaring gesteld en daarbij wordt rekening gehouden met het belang van het kind.

2. Niet-begeleide minderjarigen en gezinnen met minderjarigen krijgen gedurende de bewaringstermijn afzonderlijke accommodatie met voldoende privacy. Het personeel is adequaat opgeleid en de inrichtingen zijn aangepast om rekening te houden met de behoeften van minderjarigen en met hun leeftijd en geslacht.

3. In bewaring gestelde minderjarigen wordt de mogelijkheid geboden tot vrijetijdsbesteding, zoals op hun leeftijd afgestemde spel- en recreatieactiviteiten, en krijgen toegang tot onderwijs of onderwijsactiviteiten in de vorm die het beste past bij de duur die zij in bewaring moeten doorbrengen.

HOOFDSTUK VII

OVERNAME

Artikel 34

Overname

1. Na het uitvaardigen van een terugkeerbesluit leiden de bevoegde autoriteiten in voorkomend geval, waar aangewezen met de steun van Frontex, overname in, indien van toepassing ook in verband met het bevestigen van de nationaliteit van de onderdaan van een derde land, het afgeven van een reisdocument voor de onderdaan van een derde land en het organiseren van een terugkeeroperatie.

In voorkomend geval wordt het Europees reisdocument voor terugkeer gebruikt overeenkomstig het toepasselijke overname-instrument en Verordening (EU) 2016/1953 van het Europees Parlement en de Raad ([34]).

2. De overname in derde landen wordt ondersteund door speciale, door de Unie gefinancierde Unieverbindingsfunctionarissen voor terugkeer. Die verbindingsfunctionarissen maken deel uit van de structuur van de delegaties van de Unie en werken in nauwe coördinatie met de Commissie aan de verwezenlijking van de relevante beleidsprioriteiten van de Unie.

Artikel 35

Externe dimensie en samenwerking met derde landen

De Unie en de lidstaten zorgen ervoor dat de externe dimensie van het terugkeerbeleid integraal deel uitmaakt van de alomvattende aanpak van migratiebeheer.

([34]) Verordening (EU) 2016/1953 van het Europees Parlement en de Raad van 26 oktober 2016 betreffende de vaststelling van een Europees reisdocument voor de terugkeer van illegaal verblijvende onderdanen van derde landen en tot intrekking van de aanbeveling van de Raad van 30 november 1994 (PB L 311 van 17.11.2016, blz. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/1953/oj).

Wanneer wordt vastgesteld dat een derde land niet meewerkt of wanneer een of meer lidstaten moeilijkheden ondervinden bij de samenwerking met derde landen op het gebied van overname, nemen de Unie en de lidstaten passende maatregelen, waaronder het gebruik van conditionaliteit met betrekking tot alle relevante beleidsmaatregelen en instrumenten, zoals visumbeleid, en handel en ontwikkeling, zoals bepaald in de wetgevingshandelingen van de Unie waarbij deze worden geregeld, en voor de lidstaten die door die handelingen gebonden zijn, teneinde voorspelbare en doeltreffende terugkeerprocedures met derde landen te ondersteunen en een doeltreffende en duurzame samenwerking op het gebied van overname te waarborgen.

HOOFDSTUK VIII

DELEN EN DOORGEVEN VAN PERSOONSGEGEVENS

Artikel 36

Delen van informatie tussen lidstaten

1. De lidstaten maken voor de uitvoering van deze verordening gebruik van alle passende middelen op het gebied van samenwerking en informatie-uitwisseling.

2. De informatie-uitwisseling vindt plaats op verzoek van een lidstaat en uitsluitend tussen bevoegde autoriteiten van de lidstaten.

3. De lidstaten verstrekken elkaar op verzoek, voor de uitvoering van de terugkeerprocedure en de verlening van bijstand bij terugkeer en re-integratie, beschikbare informatie over een onderdaan van een derde land die binnen het toepassingsgebied van deze verordening valt.

4. Indien de in lid 3 van dit artikel bedoelde informatie kan worden uitgewisseld via de in artikel 4, punt 15, van Verordening (EU) 2019/818 van het Europees Parlement en de Raad ([35]) gedefinieerde Unie-informatiesystemen of via aanvullende informatie in overeenstemming met Verordening (EU) 2018/1860, wordt die informatie in de regel alleen via die kanalen uitgewisseld.

5. Het verzoek om informatie bevat de redenen waarop het is gebaseerd.

6. De in lid 3 bedoelde informatie kan met name het volgende omvatten:

a) informatie die nodig is om de identiteit van de onderdaan van een derde land en, in voorkomend geval, de identiteit van zijn of haar gezinsleden, familieleden en eventuele andere familierelaties vast te stellen;

b) informatie over de overeenkomstig Verordening (EU) 2024/1358 verzamelde biometrische gegevens van de onderdaan van een derde land;

c) informatie over de nationaliteit en de eventuele reisdocumenten van de onderdaan van een derde land;

d) informatie over de verblijfplaatsen en de reisroutes van de onderdaan van een derde land, zijn of haar talenkennis en zijn of haar contactgegevens, zoals e-mailadressen en telefoonnummers;

e) informatie over de eventuele door een lidstaat of een derde land afgegeven verblijfsstatus of verblijfsvergunning, met inbegrip van verblijfstitels of visa, alsmede aanvragen of verlengingen daarvan;

([35]) Verordening (EU) 2019/818 van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2019 tot vaststelling van een kader voor interoperabiliteit tussen de Unie-informatiesystemen op het gebied van politiële en justitiële samenwerking, asiel en migratie en tot wijziging van Verordeningen (EU) 2018/1726, (EU) 2018/1862 en (EU) 2019/816 (PB L 135 van 22.5.2019, blz. 85, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/818/oj).

f) informatie over de terugkeeroperatie van de onderdaan van een derde land;

g) informatie over de re-integratie van de onderdaan van een derde land, indien van toepassing, met inbegrip van informatie over kwetsbaarheid;

h) de gronden voor een tegen de onderdaan van een derde land uitgevaardigd terugkeerbesluit;

i) informatie over de naleving door de onderdaan van een derde land van de verplichtingen uit hoofde van artikel 18 of maatregelen uit hoofde van artikel 20;

j) informatie over de vraag of de onderdaan van een derde land in bewaring is gesteld, dan wel of er alternatieve maatregelen voor bewaring zijn toegepast;

k) informatie in verband met het strafblad of in verband met de bedreiging die de onderdaan van een derde land vormt voor de openbare orde, voor de openbare veiligheid of voor de nationale veiligheid;

l) informatie over kwetsbaarheid, gezondheid en medische behoeften van de onderdaan van een derde land.

7. De aangezochte lidstaat is verplicht zo spoedig mogelijk en uiterlijk binnen twee weken te antwoorden.

8. Het uitblijven van een antwoord, een onvolledig antwoord of een vertraagd antwoord van een lidstaat op een verzoek uit hoofde van dit artikel vormt geen belemmering voor of leidt niet tot uitstel van de uitvoering van een terugkeerbesluit of een verwijderingsbesluit dat door een andere lidstaat is uitgevaardigd. De verzoekende lidstaat kan handelen op basis van de informatie waarover zijn bevoegde autoriteiten reeds beschikken, overeenkomstig het Unierecht en het nationale recht.

9. De uitgewisselde informatie mag slechts voor de in lid 3 genoemde doeleinden worden gebruikt. Deze informatie wordt, afhankelijk van het soort informatie en de bevoegdheden van de ontvangende autoriteit, alleen meegedeeld aan de autoriteiten of de rechterlijke autoriteiten die belast zijn met de terugkeerprocedure, de overname of het verlenen van re-integratiebijstand.

10. De lidstaten geven elkaar op verzoek de originele reisdocumenten van een onderdaan van een derde land door, indien die reisdocumenten noodzakelijk zijn om de terugkeer te waarborgen.

Artikel 37

Doorgifte van gegevens over onderdanen van derde landen aan derde landen voor terugkeer-, overname- en re-integratiedoeleinden

1. Onverminderd de artikelen 38 en 39 kunnen de in artikel 36, lid 6, punten a) tot en met h), bedoelde gegevens door een bevoegde autoriteit en, in voorkomend geval, door Frontex worden verwerkt en worden doorgegeven aan een bevoegde autoriteit van een derde land of aan derde partijen die bevoegd zijn voor re-integratiebijstand of andere taken in verband met de uitvoering van de terugkeer, zoals luchtvaartmaatschappijen of medische dienstverleners, indien noodzakelijk voor de terugkeer, overname of re-integratie.

2. De lidstaten en Frontex zorgen er bij de doorgifte van persoonsgegevens krachtens lid 1 van dit artikel voor dat deze in overeenstemming is met respectievelijk hoofdstuk V van Verordening (EU) 2016/679 en hoofdstuk V van Verordening (EU) 2018/1725.

3. Doorgiften op grond van lid 1 van dit artikel worden gedocumenteerd en die documentatie, waaronder de datum en het tijdstip van de doorgifte en informatie over de bevoegde autoriteit van het ontvangende derde land, wordt op verzoek ter beschikking gesteld van de overeenkomstig artikel 51, lid 1, van Verordening (EU) 2016/679 en artikel 52, lid 1, van Verordening (EU) 2018/1725 ingestelde bevoegde toezichthoudende autoriteit. Die documentatie blijft beperkt tot de informatie die strikt noodzakelijk is om aan te tonen dat aan de rechtsgrondslag voor de doorgifte is voldaan, en brengt geen aanvullende verplichting tot verslaglegging met zich mee voor de lidstaten.

Artikel 38

Doorgifte van gegevens over strafrechtelijke veroordelingen van onderdanen van derde landen aan derde landen voor terugkeer-, overname- en re-integratiedoeleinden

1. Gegevens over een of meer strafrechtelijke veroordelingen van een onderdaan van een derde land kunnen in individuele gevallen door een bevoegde autoriteit en, in voorkomend geval, door Frontex worden verwerkt en worden doorgegeven aan een bevoegde autoriteit van een derde land of aan derde partijen die bevoegd zijn voor re-integratiebijstand of andere taken in verband met de uitvoering van de terugkeer, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

a) de onderdaan van een derde land van wie persoonsgegevens worden doorgegeven, is in de afgelopen 25 jaar veroordeeld voor een terroristisch misdrijf of is in de afgelopen 15 jaar veroordeeld voor een ander strafbaar feit dat is opgenomen in de bijlage bij Verordening (EU) 2018/1240 van het Europees Parlement en de Raad ([36]), of heeft een strafbaar feit gepleegd waarvoor volgens het nationale recht een vrijheidsstraf van ten minste twee jaar geldt of heeft meerdere strafbare feiten gepleegd waarvoor volgens het nationale recht van de veroordelende lidstaat een vrijheidsstraf van ten minste één jaar geldt;

b) de doorgifte van gegevens is noodzakelijk voor de terugkeer of overname of voor de verlening van op maat gesneden en niet-financiële re-integratiebijstand;

c) de bevoegde autoriteit heeft geverifieerd en Frontex heeft zich er, in voorkomend geval, van verzekerd dat er geen risico bestaat dat de doorgifte in strijd is met het beginsel van non-refoulement;

d) de bevoegde autoriteit heeft geverifieerd en Frontex heeft zich er, in voorkomend geval, van verzekerd dat er geen risico bestaat dat de doorgifte in strijd is met artikel 50 van het Handvest.

2. Wanneer de lidstaten en Frontex persoonsgegevens krachtens lid 1 van dit artikel doorgeven, zorgen zij ervoor dat die doorgiften in overeenstemming zijn met respectievelijk hoofdstuk V van Verordening (EU) 2016/679 en hoofdstuk V van Verordening (EU) 2018/1725.

3. Doorgiften op grond van lid 1 van dit artikel worden gedocumenteerd en die documentatie, waaronder de datum en het tijdstip van de doorgifte, informatie over de bevoegde autoriteit van het ontvangende derde land, de motivering dat de doorgifte in overeenstemming is met de voorwaarden van lid 1 van dit artikel, en de doorgegeven persoonsgegevens, wordt op verzoek ter beschikking gesteld van de overeenkomstig artikel 51, lid 1, van Verordening (EU) 2016/679 en artikel 52, lid 1, van Verordening (EU) 2018/1725 ingestelde bevoegde toezichthoudende autoriteit. Die documentatie blijft beperkt tot de informatie die strikt noodzakelijk is om aan te tonen dat aan de rechtsgrondslag voor de doorgifte is voldaan, en brengt geen aanvullende verplichting tot verslaglegging met zich mee voor de lidstaten.

([36]) Verordening (EU) 2018/1240 van het Europees Parlement en de Raad van 12 september 2018 tot oprichting van een Europees reisinformatie- en -autorisatiesysteem (Etias) en tot wijziging van de Verordeningen (EU) nr. 1077/2011, (EU) nr. 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 en (EU) 2017/2226 (PB L 236 van 19.9.2018, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1240/oj).

Artikel 39

Doorgifte van gezondheidsgegevens van onderdanen van derde landen aan derde landen voor de uitvoering van de terugkeeroperatie en re-integratie

1. Gegevens over de medische bijstand die tijdens de terugkeeroperatie aan onderdanen van derde landen moet worden verleend, kunnen in individuele gevallen door een bevoegde autoriteit en, in voorkomend geval, door Frontex worden verwerkt en worden doorgegeven aan een bevoegde autoriteit van een derde land of aan derde partijen die bevoegd zijn voor re-integratiebijstand of andere taken in verband met de uitvoering van de terugkeer, zoals medische dienstverleners, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

a) de doorgifte van gegevens is noodzakelijk voor de uitvoering van de terugkeeroperatie;

b) de bevoegde autoriteit heeft geverifieerd en Frontex heeft zich er, in voorkomend geval, van verzekerd dat er geen risico bestaat dat de doorgifte in strijd is met het beginsel van non-refoulement.

2. Gegevens over de gezondheid en medische behoeften van onderdanen van derde landen kunnen in individuele gevallen door een bevoegde autoriteit en, in voorkomend geval, door Frontex worden verwerkt en worden doorgegeven aan een derde partij die bevoegd is voor re-integratiebijstand of andere taken in verband met de uitvoering van de terugkeer, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

a) de doorgifte van gegevens is noodzakelijk voor de verlening van in artikel 44 bedoelde re-integratiebijstand die is afgestemd op de medische behoeften van de onderdaan van een derde land;

b) de onderdaan van een derde land van wie persoonsgegevens worden doorgegeven heeft daarmee ingestemd.

3. De lidstaten en Frontex zorgen er bij de doorgifte van persoonsgegevens krachtens lid 1 of lid 2 van dit artikel voor dat deze in overeenstemming is met respectievelijk hoofdstuk V van Verordening (EU) 2016/679 en hoofdstuk V van Verordening (EU) 2018/1725.

4. Doorgiften op grond van lid 1 of lid 2 van dit artikel worden gedocumenteerd en die documentatie, waaronder de datum en het tijdstip van de doorgifte, informatie over de bevoegde autoriteit van het ontvangende derde land, de motivering dat de doorgifte in overeenstemming is met de voorwaarden van lid 1 of lid 2 van dit artikel, en de doorgegeven persoonsgegevens, wordt op verzoek ter beschikking gesteld van de overeenkomstig artikel 51, lid 1, van Verordening (EU) 2016/679 en artikel 52, lid 1, van Verordening (EU) 2018/1725 ingestelde bevoegde toezichthoudende autoriteit. Die documentatie blijft beperkt tot de informatie die strikt noodzakelijk is om aan te tonen dat aan de rechtsgrondslag voor de doorgifte is voldaan, en brengt geen aanvullende verplichting tot verslaglegging met zich mee voor de lidstaten.

HOOFDSTUK IX

GEMEENSCHAPPELIJK SYSTEEM VOOR TERUGKEER

Artikel 40

Onderdelen van een gemeenschappelijk systeem voor terugkeer

1. Een gemeenschappelijk systeem voor terugkeer overeenkomstig deze verordening bestaat uit:

a) een gemeenschappelijke procedure voor de terugkeer van onderdanen van derde landen die geen recht op verblijf op het grondgebied van de lidstaten hebben;

b) een systeem in het kader waarvan de lidstaten elkaars terugkeerbesluiten en verwijderingsbesluiten erkennen en uitvoeren;

c) digitale systemen om de terugkeer, overname en re-integratie van onderdanen van derde landen te beheren;

d) samenwerking tussen de lidstaten;

e) voldoende bewaringscapaciteit, zoals bepaald door de lidstaten, rekening houdend met de werkelijke behoeften;

f) financiële ondersteuning door de Unie en operationele ondersteuning door de organen, instanties en agentschappen in overeenstemming met hun respectieve mandaat.

2. Bij de ontwikkeling van digitale systemen wordt zoveel mogelijk gebruikgemaakt van bestaande nationale infrastructuur en interoperabele systemen van de Unie, en worden geen extra verslagleggings- of procedurele lasten voor de lidstaten gecreëerd.

3. De Unie en de lidstaten bepalen gemeenschappelijke prioriteiten op het gebied van terugkeer en re-integratie en zorgen voor de nodige follow-up, rekening houdend met de op grond van artikel 8 van Verordening (EU) 2024/1351 vastgestelde Europese strategie voor asiel- en migratiebeheer, de uitvoering van de terugkeergrensprocedure overeenkomstig Verordening (EU) 2024/1349, de beoordeling van de mate van samenwerking van derde landen met de lidstaten op het gebied van overname overeenkomstig artikel 25 bis van Verordening (EG) nr. 810/2009, en de overname-instrumenten en andere instrumenten van de Unie die relevant zijn voor de samenwerking op het gebied van overname.

4. De Unie en de lidstaten zorgen voor loyale samenwerking en nauwe coördinatie tussen de bevoegde autoriteiten en tussen de Unie en de lidstaten, alsook voor synergie tussen interne en externe componenten.

Artikel 41

Bevoegde autoriteiten

Elke lidstaat wijst overeenkomstig het nationale recht de bevoegde autoriteiten aan die verantwoordelijk zijn voor de naleving van de uit deze verordening voortvloeiende verplichtingen.

Artikel 42

Samenwerking tussen lidstaten

1. De overeenkomstig artikel 41 aangewezen bevoegde autoriteiten werken samen en verlenen elkaar bijstand voor, in de regel, de volgende doeleinden:

a) toestemming verlenen voor een doorreis over hun grondgebied om bij te dragen tot de naleving van een terugkeerbesluit van een andere lidstaat of tot het verkrijgen van reisdocumenten;

b) logistieke of andere materiële of in natura verstrekte bijstand verlenen in verband met doorreis over hun grondgebied als bedoeld in punt a);

c) de in artikel 6, lid 1, punt b), bedoelde overdracht faciliteren;

d) ondersteuning verlenen voor het vertrek van een onderdaan van een derde land naar de lidstaat waar hij of zij een verblijfsrecht heeft overeenkomstig artikel 6, lid 3.

2. De overeenkomstig artikel 41 aangewezen bevoegde autoriteiten kunnen samenwerken en elkaar bijstaan, onder meer voor de volgende doeleinden:

a) een leidende of ondersteunende rol vervullen in de beleidsdialoog en de contacten met de autoriteiten van derde landen, om overname te faciliteren;

b) contact opnemen met de bevoegde autoriteiten van derde landen om de identiteit van onderdanen van derde landen te verifiëren en een geldig reisdocument te verkrijgen;

c) namens de verzoekende lidstaat de praktische regelingen voor de uitvoering van de terugkeer treffen;

d) logistieke of andere materiële of in natura verstrekte bijstand verlenen.

Artikel 43

Ondersteuning door Frontex

1. De lidstaten kunnen ten behoeve van hun bevoegde autoriteiten verzoeken om bijstand door deskundigen die worden ingezet of ondersteund door Frontex, met inbegrip van verbindingsfunctionarissen voor terugkeer en andere verbindingsfunctionarissen, overeenkomstig Verordening (EU) 2019/1896.

2. De lidstaten verstrekken Frontex relevante informatie over de geplande behoeften aan ondersteuning van Frontex, met het oog op de noodzakelijke planning van die ondersteuning overeenkomstig Verordening (EU) 2019/1896.

Artikel 44

Steun voor terugkeer en re-integratie

1. De lidstaten zorgen voor beschikbaarheid van advisering bij terugkeer en re-integratie om, in voorkomend geval, onderdanen van derde landen zo vroeg mogelijk in de terugkeerprocedure informatie en advies te verstrekken over terugkeer- en re-integratiemogelijkheden, en stellen in dit verband programma's vast als bedoeld in lid 3. Advisering bij terugkeer en re-integratie kan worden gecombineerd met ander advies dat in het kader van andere migratieprocedures in de lidstaat wordt verstrekt.

2. De lidstaten zorgen ervoor dat uiterlijk bij de uitvaardiging van het terugkeerbesluit informatie over terugkeer en re-integratie wordt verstrekt.

3. De lidstaten zorgen voor de beschikbaarheid van programma's voor terugkeer en re-integratie die worden ondersteund of gefinancierd op Unieniveau of op nationaal niveau. Die programma's omvatten logistieke, financiële of andere materiële of in natura verstrekte bijstand of stimulansen voor een onderdaan van een derde land, met inbegrip van re-integratiebijstand in het land van terugkeer.

4. Bijstand bij terugkeer en re-integratie is geen individueel recht en is geen voorwaarde voor de overnameprocedure.

5. De bijstand die via de terugkeer en re-integratieprogramma's wordt verleend, weerspiegelt de mate van medewerking en naleving van de zijde van de onderdaan van een derde land en kan mettertijd verminderen of worden ingetrokken. Bij het bepalen van het soort en de omvang van de terugkeer- en re-integratiebijstand kan in voorkomend geval rekening worden gehouden met de volgende criteria:

a) de medewerking van de betrokken onderdaan van een derde land tijdens de terugkeer- en overnameprocedure, zoals bepaald in artikel 18;

b) of de onderdaan van een derde land vrijwillig terugkeert of moet worden verwijderd;

c) of de onderdaan van een derde land onderdaan is van een derde land dat is opgenomen in de lijst in bijlage II bij Verordening (EU) 2018/1806 van het Europees Parlement en de Raad ([37]);

d) of de onderdaan van een derde land is veroordeeld voor een strafbaar feit;

e) of de onderdaan van een derde land specifieke behoeften heeft, omdat hij een kwetsbare persoon, minderjarige, niet-begeleide minderjarige of gezinslid is;

f) aanvullende criteria krachtens het nationale recht.

6. De in dit artikel bedoelde bijstand wordt niet verleend aan onderdanen van derde landen die reeds een andere of dezelfde vorm van steun van een lidstaat of de Unie hebben ontvangen. De Unie, de lidstaten en Frontex zorgen voor samenhang en coördinatie op het gebied van re-integratiebijstand.

HOOFDSTUK X

SLOTBEPALINGEN

Artikel 45

Noodsituaties

1. In situaties waarin een uitzonderlijk groot aantal onderdanen van derde landen moet terugkeren en de inrichtingen voor bewaring van een lidstaat of zijn bestuurlijk of gerechtelijk personeel hierdoor onverwacht en zwaar worden belast, kan die lidstaat besluiten, voor de duur van de uitzonderlijke situatie, de overeenkomstig artikel 27, lid 1, artikel 31, lid 3, en artikel 36, lid 7, bepaalde termijnen te verlengen en om dringende maatregelen met betrekking tot de omstandigheden van bewaring te nemen die afwijken van het bepaalde in artikel 32, lid 1, en artikel 33, lid 2. De lidstaten kunnen administratieve procedures en interne verslagleggingseisen tijdelijk aanpassen om terugkeeroperaties te versnellen, mits dergelijke aanpassingen strikt noodzakelijk zijn voor het aanpakken van de uitzonderlijke situatie.

2. De lidstaat die deze uitzonderlijke maatregelen neemt, stelt de Commissie onverwijld ervan in kennis. De Commissie wordt tevens door de lidstaat in kennis gesteld zodra de redenen voor het toepassen van deze uitzonderlijke maatregelen niet langer bestaan.

3. Dit artikel kan niet aldus worden uitgelegd dat het de lidstaten wordt toegestaan af te wijken van hun algemene verplichting om alle, algemene dan wel bijzondere, maatregelen te treffen die nodig zijn om ervoor te zorgen dat zij aan hun verplichtingen uit hoofde van deze verordening voldoen.

Artikel 46

Statistieken

1. Voor het toezicht op de samenwerking met derde landen op het gebied van overname kan de Commissie eenmaal per jaar verzoeken om Frontex de volgende gegevens over de desbetreffende derde landen mee te delen, uitgesplitst naar derde land:

a) het aantal verzoeken om bevestiging van de nationaliteit en het aantal positieve en negatieve antwoorden op dergelijke verzoeken;

b) het aantal verzoeken om afgifte van reisdocumenten, waaronder het aantal verzoeken om afgifte van reisdocumenten waarbij de nationaliteit bevestigd was, het aantal door de autoriteiten van het derde land afgegeven reisdocumenten en het aantal negatieve antwoorden op dergelijke verzoeken om afgifte van reisdocumenten.

([37]) Verordening (EU) 2018/1806 van het Europees Parlement en de Raad van 14 november 2018 tot vaststelling van de lijst van derde landen waarvan de onderdanen bij overschrijding van de buitengrenzen in het bezit moeten zijn van een visum en de lijst van derde landen waarvan de onderdanen van die plicht zijn vrijgesteld (PB L 303 van 28.11.2018, blz. 39, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1806/oj).

2. Frontex verleent de Commissie toegang tot de in lid 1 bedoelde gegevens. De naar lidstaat uitgesplitste gegevens als bedoeld in lid 1, punten a) en b), kunnen aan derde landen worden meegedeeld om de uitvoering en naleving van overnameverplichtingen te monitoren, onder meer in het kader van de overname-instrumenten van de Unie.

3. Op verzoek van de Commissie verstrekken de lidstaten binnen een bepaalde termijn de informatie die nodig is om de in artikel 7, lid 9, bedoelde beoordeling te voltooien, met name de statistieken over het aantal onderdanen van derde landen voor wie door een andere lidstaat een terugkeerbesluit is uitgevaardigd en het aantal onderdanen van derde landen dat is verwijderd of teruggestuurd op basis van een erkend terugkeerbesluit en, in voorkomend geval, verwijderingsbesluit dat is uitgevaardigd door een andere lidstaat.

4. De Commissie maakt, voor de toepassing van dit artikel en waar mogelijk, gebruik van de informatie die beschikbaar wordt gesteld krachtens Verordening (EG) nr. 862/2007.

5. Wanneer de Commissie uit hoofde van artikel 7, lid 10, een wetgevingsvoorstel indient, stelt zij indien nodig wijzigingen van dit artikel voor, rekening houdend met relevante ontwikkelingen in de wetgeving op het gebied van digitalisering.

Artikel 47

Comitéprocedure

1. De Commissie wordt bijgestaan door een comité. Dat comité is een comité in de zin van Verordening (EU) nr. 182/2011.

2. Wanneer naar dit lid wordt verwezen, is artikel 5 van Verordening (EU) nr. 182/2011 van toepassing. Indien door het comité geen advies wordt uitgebracht, stelt de Commissie de ontwerpuitvoeringshandeling niet vast en is artikel 5, lid 4, derde alinea, van Verordening (EU) nr. 182/2011 van toepassing.

Artikel 48

Verslaglegging

1. De Commissie brengt uiterlijk op 17 oktober 2031 en vervolgens om de vijf jaar verslag uit aan het Europees Parlement en de Raad over de toepassing van deze verordening in de lidstaten en stelt, zo nodig, wijzigingen voor.

2. De lidstaten sturen de Commissie op haar verzoek uiterlijk negen maanden voordat deze termijn is verstreken, de beschikbare gegevens die de Commissie nodig heeft om haar verslag krachtens lid 1 op te stellen. De Commissie gebruikt zo mogelijk de informatie die in het kader van Verordening (EG) nr. 862/2007 beschikbaar wordt gesteld.

Artikel 49

Intrekking

1. Richtlijn 2008/115/EG, Richtlijn 2001/40/EG en Besluit 2004/191/EG worden voor de door deze verordening gebonden lidstaten ingetrokken met ingang van 17 oktober 2027.

2. Verwijzingen naar de ingetrokken richtlijnen en het ingetrokken besluit gelden als verwijzingen naar deze verordening en worden gelezen volgens de concordantietabel in de bijlage.

Artikel 50

Inwerkingtreding en toepassing

1. Deze verordening treedt in werking op de dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

2. Artikel 1, artikel 2, leden 1, 2 en 3, artikel 3, punt 3), artikel 4, artikel 5, leden 13 en 15, en de artikelen 14, 15, 16, 34, 35, 41, 43, 47, 48 en 49 zijn van toepassing met ingang van 16 oktober 2026.

3. De overige bepalingen van deze verordening zijn van toepassing met ingang van 17 oktober 2027.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in de lidstaten overeenkomstig de Verdragen.

Gedaan te Straatsburg, 7 oktober 2026.

Voor het Europees Parlement	*Voor de Raad*
De voorzitter	*De voorzitter*
R. METSOLA	T. BYRNE

BIJLAGE

Concordantietabel

Richtlijn 2001/40/EG	Richtlijn 2004/191/EG	Richtlijn 2008/115/EG	Deze verordening
		Artikel 1	Artikel 1
		Artikel 2	Artikel 2
		Artikel 3, punt 1	Artikel 3, punt 1)
		Artikel 3, punt 2	Artikel 3, punt 2)
		Artikel 3, punt 3	Artikel 3, punten 3) en 5)
		Artikel 3, punt 4	Artikel 3, punt 4)
		Artikel 3, punt 5	Artikel 3, punt 7)
		Artikel 3, punt 6	Artikel 3, punt 10)
		Artikel 3, punt 7	Artikel 19
		Artikel 3, punt 8	Artikel 3, punt 8)
		Artikel 3, punt 9	—
		Artikel 4, leden 1, 2 en 3	—
		Artikel 4, lid 4	Artikel 2, lid 7
		Artikel 5	Artikel 4 en artikel 15
		Artikel 6, lid 1	Artikel 5 leden 1, 9 en 10
		Artikel 6, lid 2	Artikel 6, leden 2 en 3
		Artikel 6, lid 3	Artikel 6, lid 1, punt b)
		Artikel 6, lid 4	—
		Artikel 6, lid 5	—
		Artikel 6, lid 6	Artikel 5, lid 12
		Artikel 7, lid 1	Artikel 5, leden 2 en 3
		Artikel 7, lid 2	Artikel 5, lid 4
		Artikel 7, lid 3	Artikelen 20 en 23
		Artikel 7, lid 4	Artikel 5, lid 2, punt b), en lid 5
		Artikel 8, leden 1 tot en met 5	Artikel 10
		Artikel 8, lid 6	Artikel 12

Richtlijn 2001/40/EG	Richtlijn 2004/191/EG	Richtlijn 2008/115/EG	Deze verordening
		Artikel 9	Artikel 11, leden 1 tot en met 5 en lid 7
		Artikel 10	Artikel 17
		Artikel 11	Artikelen 8 en 9
		Artikel 12	Artikel 5, leden 7, 8 en 11, en artikel 8, lid 3
		Artikel 13, leden 1 en 2	Artikelen 26, 27 en 28
		Artikel 13, leden 3 en 4	Artikel 25
		Artikel 14, lid 1	Artikel 11, lid 6
		Artikel 14, lid 2	Artikel 11, lid 4
		Artikel 15, lid 1	Artikel 29, leden 1 en 2, en lid 3, punten a en b
		Artikel 15, lid 2	Artikel 29, lid 4, artikel 30, lid 2, en artikel 31, lid 3
		Artikel 15, lid 3	Artikel 31, leden 1 en 2
		Artikel 15, lid 4	Artikel 30, lid 2
		Artikel 15, lid 5	Artikel 30, lid 1, en lid 3, eerste zin
		Artikel 15, lid 6	Artikel 30, lid 3, eerste alinea, tweede zin, en tweede alinea
		Artikel 16	Artikel 32
		Artikel 17	Artikel 33
		Artikel 18	Artikel 45
Artikelen 1 tot en met 6		—	Artikel 7, leden 1 tot en met 8
	Artikelen 1, 2 en 3	—	—